

ZAKON

O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

("Sl. glasnik RS", br. 90/2017, 42/2020 - dr. uredba, 98/2020 i 63/2022)

GLAVA I

OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se sistem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, mjere koje se obavezno sprovode radi sprečavanja i suzbijanja, eliminacije i eradikacije zaraznih bolesti, prava i obaveze republičkih organa, organa jedinice lokalne samouprave, zdravstvenih ustanova, drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u postupku sprovođenja mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 2

- (1) Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti je od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika).
- (2) Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti organizovana je i sveobuhvatna aktivnost društva sa ciljem sprečavanja i suzbijanja, odstranjivanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti.

Član 3

- (1) S ciljem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti republički organi, organi jedinice lokalne samouprave, pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da planiraju i preduzimaju mjere za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti utvrđenih ovim zakonom.
- (2) Posebnu ulogu u zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti imaju zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, a u prevenciji zoonoza i veterinarske organizacije i veterinarski radnici.
- (3) Svaki građanin Republike dužan je da se liječi od zarazne bolesti koja može ugroziti zdravlje drugih lica, da u skladu sa preporukama nadležnih institucija i zdravstvenih ustanova preduzima mjere za zaštitu drugih lica, te da omogući i učestvuje u sprovođenju mjera određenih ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (4) Lice oboljelo od zarazne bolesti, odnosno nosilac uzročnika zarazne bolesti, dužno je da daje istinite podatke tokom epidemiološkog ispitivanja i da se pridržava određenih mjera i uputstava

zdravstvene ustanove, odnosno naloga doktora medicine, naročito onih naloga koji se odnose na sprečavanje prenošenja zarazne bolesti.

(5) Ustanove i organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su da sve podatke o licima oboljelim od zaraznih bolesti, odnosno licima nosiocima uzročnika zaraznih bolesti i kontakt osoba prikupljaju, obrađuju i evidentiraju razvrstane po polu i uzrastu.

Član 4

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) zarazna bolest je bolest izazvana specifičnim uzročnim agensom koja nastaje kao posljedica prenosa agensa ili njegovih toksičnih produkata sa zaraženog lica ili drugog rezervoara/izvora infekcije na osjetljivog domaćina, direktno sa lica na lice ili indirektno preko zagađene hrane, vode, predmeta opšte upotrebe, prelaznog domaćina, vektora ili nežive prirode, te razmjenom tečnosti koja je kontaminirana uzročnikom zaraze;

2) uzročnik zarazne bolesti je mikroorganizam ili njegov toksični produkt, parazit, virus ili prion;

3) kontakt je lice koje je bilo izloženo slučaju zarazne bolesti, životinji ili zagađenoj životnoj sredini na takav način da je postojala mogućnost zaražavanja;

4) rezervoar infekcije je svako lice, životinja, insekt ili drugi zglavkar, biljka, zemljište, voda ili supstancija, kao i njihova kombinacija, u kojoj uzročnik zarazne bolesti normalno živi i razmnožava se, od koga mu primarno zavisi preživljavanje i gdje se razmnožava na takav način da se može prenijeti na osjetljivo lice;

5) izvor infekcije je lice, životinja, predmet ili supstancija sa koje se uzročnik prenosi na osjetljivo lice;

6) nosilac uzročnika (kliconoša) zarazne bolesti je lice ili životinja koja nosi uzročnike zarazne bolesti, a nema prisutne simptome i znake bolesti i predstavlja rezervoar infekcije;

7) posebno opasne zarazne bolesti su zarazne bolesti koje zbog masovnosti obolijevanja i/ili visoke stope mortaliteta mogu predstavljati ozbiljnu i direktnu opasnost za javno zdravlje na republičkom i međunarodnom nivou, kao što su influenza uzrokovana novim podtipom virusa influence, teški akutni respiratorni sindrom, poliomijelitis uzrokovan divljim polio virusom, velike boginje, žuta groznica, kuga i virusne hemoragične groznice osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, te nove nepoznate zarazne bolesti;

8) zoonoza je zarazna bolest od koje obolijevaju životinje i koja se u prirodnim uslovima može prenositi direktno ili indirektno, sa ljudi na životinje, ili kao antropozoonoza sa životinja na ljude;

9) epidemija zarazne bolesti smatra se obolijevanjem od zarazne bolesti:

1. neuobičajeno po broju slučajeva oboljelih lica, vremenu, mjestu i zahvaćenoj populaciji,
2. neuobičajeno povećanje broja oboljelih sa komplikacijama ili smrtnim ishodom,
3. pojava dva ili više međusobno povezanih slučajeva zarazne bolesti koja se nikada ili više godina nije pojavljivala na jednom području,
4. pojava većeg broja oboljelih lica sa febrilnim stanjem nepoznatog uzročnika;

10) epidemija od većeg epidemiološkog značaja predstavlja pojavu teških kliničkih oblika zarazne bolesti i/ili smrti od zarazne bolesti, pri čemu postoji opasnost od nastanka težih ekonomskih i društvenih posljedica, prekograničnog prenošenja bolesti, kao i ponovne pojave slučajeva odstranjene (eliminirane) ili iskorijenjene (eradicirane) zarazne bolesti;

11) pandemija zarazne bolesti je obolijevanje od zarazne bolesti koja prelazi državne granice i širi se na veći dio svijeta ili svijet u cjelini, ugrožavajući ljude u svim zahvaćenim područjima;

12) sistem ranog uzbunjivanja je sveobuhvatan sistem nadzora nad zaraznim bolestima i odgovarajućim sindromima infektivne etiologije s ciljem brzog otkrivanja novooboljelih, upozoravanja i preduzimanja hitnih mjera pod uslovima definisanim Međunarodnim zdravstvenim propisima;

13) antimikrobna rezistencija, uključujući rezistenciju na antibiotike, označava otpornost mikroorganizma na jednu ili više grupa antimikrobnih lijekova koji se koriste za prevenciju i/ili liječenje infekcije uzrokovane ovim mikroorganizmom, te može da bude urođena (prirodna) ili stečena;

14) infekcija povezana sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite (intra-hospitalna infekcija) je infekcija lica nastala kod pacijenta, osoblja ili drugog lica u zdravstvenoj ustanovi, kao rezultat reakcije organizma na prisustvo uzročnika zarazne bolesti koji nije bio prisutan prilikom prijema, niti je lice bilo u inkubaciji za razvoj zarazne bolesti;

15) epidemiološki nadzor predstavlja sveobuhvatno i stalno sistematsko prikupljanje podataka o: zaraznim bolestima, infekcijama povezanim sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite, antimikrobnom rezistencijom, kao i faktorima koji doprinose njihovom nastanku i prenošenju;

16) nadzor iz tačke 15) ovog stava obuhvata i obradu, analizu i tumačenje prikupljenih podataka i upućivanje povratne informacije učesnicima u prikupljanju podataka, razmatranje efekata mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, te informisanje stručne i druge javnosti radi sprečavanja i suzbijanja zarazne bolesti, infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite i antimikrobne rezistencije;

17) zaraženim područjem smatra se područje na kojem postoji jedan ili više izvora zaraze i na kome postoje uslovi za nastanak i širenje zaraze;

- 18) ugroženim područjem smatra se područje na koje se može prenijeti zarazna bolest sa zaraženog područja i na kome postoje uslovi za širenje zaraze;
- 19) epidemiološko ispitivanje zaraznih bolesti je prikupljanje i analiza podataka o faktorima koji su doprinijeli nastanku utvrđene zarazne bolesti;
- 20) epidemiološko istraživanje je primjena epidemioloških metoda s ciljem utvrđivanja okolnosti koje su dovele do pojave zarazne bolesti, zatim otkrivanja rezervoara, izvora i puteva prenošenja zarazne bolesti, kao i rizika za dalje širenje zarazne bolesti u populaciji;
- 21) istraživanje epidemije je epidemiološki rad s ciljem razjašnjavanja i suzbijanja širenja epidemije;
- 22) traženje kontakata je mjera koja se sprovodi da bi se našla lica koja imaju rizik od razvijanja zarazne bolesti ili su već razvila zaraznu bolest;
- 23) zdravstveni nadzor označava zdravstvene preglede i epidemiološko ispitivanje lica koja su bila u kontaktu sa licem oboljelim i/ili kliconošom od zarazne bolesti, ili su boravila u žarištu zarazne bolesti;
- 24) imunizacija je preventivna mjera zaštite lica od zarazne bolesti, koja se sprovodi davanjem vakcina i/ili imunoglobulina humanog porijekla, imunobioloških preparata koji sadrže specifična antitijela i monoklonskih antitijela;
- 25) hemioprofilaksa je preventivna mjera zaštite lica od zarazne bolesti, koja se sprovodi davanjem lijekova zdravim licima s ciljem sprečavanja nastanka zarazne bolesti;
- 26) izolacija je protivepidemijska mjera prostornog izdvajanja zaraženog lica, tokom perioda zaraznosti, na mjesto i pod takvim uslovima kojim se sprečava ili ograničava direktni, odnosno indirektni prenos uzročnika zarazne bolesti sa zaraženog lica na osjetljivo ili drugo lice;
- 27) karantin je mjera ograničavanja kretanja zdravih lica koja su bila u kontaktu sa oboljelim od zarazne bolesti za period maksimalne inkubacije, a u određenim slučajevima velike opterećenosti bolešću, za period koji pokriva prosječnu dužinu inkubacije, na preporuku Instituta;
- 28) proglašavanje epidemije podrazumijeva mjeru kojom se zbog pojave epidemije većeg epidemiološkog značaja određuje zaraženo i ugroženo područje, određuju javnozdravstvene mjere, izvršioci tih mjera i izdvajaju sredstva za sprovođenje ovih mjera;
- 29) odstranjivanje (eliminacija) zarazne bolesti jeste odsustvo klinički ispoljenih oblika zarazne bolesti na određenoj teritoriji u uslovima postojanja uzročnika zarazne bolesti, nastalo sprovođenjem mjera nadzora radi otkrivanja unosa te zarazne bolesti iz drugih zemalja i sprovođenjem mjera sprečavanja prenošenja zarazne bolesti;

30) iskorjenjivanje (eradikacija) zarazne bolesti je potpuno odsustvo zarazne bolesti i uzročnika te bolesti na određenoj teritoriji, uz sprovođenje mjera nadzora radi otkrivanja unosa te zarazne bolesti iz drugih zemalja;

31) sprečavanje pojave zarazne bolesti jeste skup mjera koje se stalno sprovode s ciljem predupređivanja pojave infekcije ili zarazne bolesti;

32) suzbijanje zarazne bolesti jeste skup mjera koje se sprovode protiv već prisutne zarazne bolesti, s ciljem smanjenja njene učestalosti;

33) definicija slučaja je skup dogovorenih dijagnostičkih kriterijuma (klinički, epidemiološki i laboratorijski) koji moraju biti ispunjeni da bi se neko lice označilo kao sumnjivo, vjerovatno ili potvrđeno lice oboljelo od zarazne bolesti u određenoj populaciji;

34) referentna laboratorija za mikrobiološka ispitivanja je laboratorija koja obavlja poslove zdravstvene zaštite od opšteg interesa utvrđene zakonom, i to: dijagnostikovanje, potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih oboljenja, uspostavljena radi laboratorijske podrške sistemu epidemiološkog nadzora, upozoravanja i odgovora na pojavu zarazne bolesti;

35) Međunarodni zdravstveni propisi (2005) su propisi Svjetske zdravstvene organizacije doneseni u svrhu poboljšavanja praćenja i odgovora na međunarodne javnozdravstvene prijetnje;

36) vakcinacija putnika u međunarodnom saobraćaju podrazumijeva vakcinaciju lica u međunarodnom saobraćaju protiv žute groznice, kolere, meningokoknog meningitisa ili drugih vakcinama preventivnih bolesti u skladu sa zahtjevom zemlje u koju se putuje ili preporukama za datu zemlju;

37) ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju je po život opasna ili na drugi način ozbiljna opasnost po zdravlje biološkog, hemijskog, ekološkog ili nepoznatog porijekla koja se širi ili podrazumijeva značajan rizik od prekograničnog širenja i koja može zahtijevati koordinisano međunarodno reagovanje da bi se osigurao visok nivo zaštite zdravlja stanovništva;

38) dezinfekcija podrazumijeva skup mjera i postupaka koji se preduzimaju sa ciljem uništavanja, usporavanja rasta i razmnožavanja patogenih i drugih mikroorganizama na površini tijela, na predmetima, materijalima, opremi ili u prostoru;

39) dezinsekcija je skup različitih postupaka koji se preduzimaju sa ciljem smanjenja populacije štetnih insekata, najmanje do biološki tolerantnog minimuma, zaustavljajući rast i razmnožavanje ili potpuno uništavajući prisutnu populaciju štetnih insekata koji prenose uzročnike zaraznih bolesti, parazitiraju na tijelu čovjeka, uzrokuju alergijske reakcije, imaju toksično djelovanje ili su uznemirivači ili skladišne štetočine;

40) deratizacija podrazumijeva skup postupaka i mjera kojima se štetnim vrstama glodara sprečava ulaženje, zadržavanje, hranjenje i razmnožavanje i/ili se redukuje njihov broj u stambenim i poslovnim prostorima i njihovoj neposrednoj okolini;

- 41) preventivne mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije jesu mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka zarazne bolesti;
- 42) protivepidemijske mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije jesu mjere koje se preduzimaju radi suzbijanja nastale zarazne bolesti ili epidemije;
- 43) ovlašćeni izvođač poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije jeste zdravstvena ustanova ili drugo pravno lice koje ima rješenje ministra zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) o ispunjavanju propisanih uslova za obavljanje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
- 44) fumigacija je način primjene hemikalija i biocida (fumiganta) koji djeluje u obliku gasa, a koristi se s ciljem sprečavanja pojave i zaustavljanja širenja zaraznih bolesti, te sprečavanja šteta na površinama, u prostorima ili objektima uzrokovanih štetnim insektima i glodarima;
- 45) vanredna situacija je situacija u kojoj su rizici i prijetnje ili posljedice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti za stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posljedice nije moguće spriječiti ili otkloniti redovnim djelovanjem nadležnih organa i službi, zbog čega je za njihovo ublažavanje i otklanjanje neophodno upotrijebiti posebne mjere, snage i sredstva uz pojačan režim aktivnosti;
- 46) zdravstveno obrazovanje je proces pomoću koga se pojedinci i grupe ljudi edukuju o unapređivanju zdravlja;
- 47) predmeti opšte upotrebe su materijali i predmeti koji dolaze u neposredan kontakt sa hranom, predmeti široke potrošnje, dječje igračke i deterdženti;
- 48) javnozdravstvena mjera je odluka ili aktivnost koja ima za cilj praćenje, sprečavanje ili suzbijanje epidemiološki značajnih rizika po zdravlje stanovništva ili ublažavanje njihovog uticaja na zdravlje stanovništva;
- 49) sanitarno-tehnički i higijenski uslovi su uslovi koje treba da ispune objekti i namjenska prevozna sredstva sa ciljem zaštite zdravlja stanovništva od zarazne bolesti;
- 50) posebna edukacija podrazumijeva edukaciju koja se obezbjeđuje s ciljem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, a radi sticanja znanja o propisima i preporukama u oblasti higijene životne i radne sredine, higijene hrane, higijene ishrane, lične higijene, zaraznih i parazitarne bolesti, principa analize opasnosti i kontrolnim kritičnim tačkama, te principa dobre proizvođačke i dobre higijenske prakse;
- 51) salonima za njegu i uljepšavanje smatraju se objekti u kojima se pružaju: frizerske i brijačke usluge, kozmetičke usluge, manikirske i pedikerske usluge, usluge masaže, usluge poboljšanja psihofizičkog stanja, usluge u fitnes klubovima i teretanama, solarijumima, salonima za relaksaciju, slanim sobama i saunama, te saloni u kojima se pružaju usluge tetovaža i pirsinga (engl. piercing).

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 5

Kriterijumi za izbor zarazne bolesti značajne za epidemiološki nadzor nad zaraznim bolestima su:

- 1) bolesti koje dovode ili mogu da dovedu do značajnog obolijevanja i/ili do smrtnog ishoda, a posebno one za čiju je prevenciju potrebna koordinacija aktivnosti šire društvene zajednice,
- 2) bolesti kod kojih razmjena informacija može da obezbijedi rano upozoravanje o prijetnji po javno zdravlje,
- 3) rijetke i ozbiljne zarazne bolesti koje ne bi bile prepoznate na nivou Republike, a za koje grupisanje podataka može da ukaže na faktore odgovorne za njihovu pojavu,
- 4) bolesti za koje postoje efikasne mjere sprečavanja i suzbijanja, s ciljem očuvanja zdravlja stanovništva,
- 5) bolesti kod kojih poređenje učestalosti sa drugim sredinama može doprinijeti procjeni i unapređivanju programa zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Član 6

(1) Zarazne bolesti i stanja značajna za epidemiološki nadzor nad zaraznim bolestima u skladu sa ovim zakonom su sljedeći:

1) bolesti koje se mogu spriječiti imunizacijom:

1. difterija (Diphtheria),
2. infekcije uzrokovane hemofilusom influence tipa B (Haemophilus influenzae B ut causa morborum),
3. influenza/grip (Influenzae),
4. morbili / male boginje (Morbilli),
5. parotitis/zauške (Parotitis),
6. pertusis / veliki kašalj (Pertussis),
7. poliomijelitis / dječja paraliza (Poliomyelitis anterior acuta),
8. rubeola/crvenka (Rubella),

9. tetanus (Tetanus);

2) polno prenosive bolesi:

1. infekcije hlamidijom (Infectio chlamydiae),

2. gonokokne infekcije (Infectio gonococcica),

3. infekcija uzrokovana virusom humane imunodeficijencije (HIV-om),

4. sifilis (Syphilis);

3) virusni hepatitis:

1. hepatitis A (Hepatitis A),

2. hepatitis B (Hepatitis B),

3. hepatitis C (Hepatitis C),

4. hepatitis D (Hepatitis D),

5. hepatitis E (Hepatitis E),

6. hepatitis virosa non specificata;

4) bolesi koje se prenose hranom i vodom, te bolesi uzrokovane okruženjem (životnom sredinom):

1. antraks (Anthrax),

2. botulizam (Botulismus),

3. kampilobakterioza (Campylobacteriosis),

4. kriptosporidioza (Cryptosporidiosis),

5. lambliaza/đardioza (Lambliasis),

6. infekcija uzrokovana enteropatogenom E. coli (Infectio intestinalis per E. Coli enterohaemorrhagicam),

7. leptospiroza (Leptospirosis),

8. listerioza (Listeriosis),

9. salmoneloza (Salmonellosis),

10. šigeloza (Shigellosis),

11. toksoplazmoza (Toxoplasmosis),

12. trihinelozna (Trichinelosis),

13. jersinioza (Yersinosis);

5) ostale zarazne bolesti:

1. zarazne spongiformne encefalopatije, varijanta Krojfeldt-Jakobove bolesti,

2. legioneloza (Legionellosis),

3. meningokokna bolest - invazivna bolest (Morbus Meningococcica),

4. pneumokokne infekcije - invazivna bolest (Infectio Pneumococcal),

5. tuberkuloza (Tuberculosis),

6. težak akutni respiratorni sindrom (TARS),

7. vodene ospice (Varicelle),

8. bruceloza (Brucellosis),

9. ehinokokoza (Echinococcosis),

10. bjesnilo (Rabies),

11. kju groznica (Q-febris),

12. tularemija (Tularaemia),

13. avijarna influenza kod ljudi,

14. infekcija uzrokovana virusom Zapadnog Nila,

15. hemoragijska groznica sa bubrežnim sindromom (Febris haemorrhagica cum syndroma renali),

16. kolera (Cholera),

17. malarija (Malaria),

18. kuga (Pestis),
19. virusne hemoragične groznice (Febris haemorrhagica viralis),
20. krpeljski encefalitis (Encephalitis viralis ixodibus),
21. Lajmska borelijoza (Morbus Lyme),
22. ostale crijevne infekcije (Infectio intestinales alia),
23. trovanje hranom (Intoxicatio alimentaris),
24. virusni meningitis (Meningitis virosa),
25. ostale infekcije uzrokovane arbo virusima (Infectio causa arbo virosa alia),
26. zarazno oboljenje izazvano virusom SARS-CoV-2 - kovid 19,
27. sepsis non specificata,
28. infektivna mononukleoza (Mononucleoses infectiva),
29. lišmenijaza/lajšmanijaza (Leishmaniasis) .

(2) Ministar, na prijedlog Javne zdravstvene ustanove Institut za javno zdravstvo (u daljem tekstu: Institut), donosi rješenje kojim utvrđuje obavezno prijavljivanje i drugih zaraznih bolesti i stanja koja nisu navedena u stavu 1. ovog člana, u skladu sa članom 5. ovog zakona, ako te bolesti i stanja mogu da ugroze ili ugrožavaju stanovništvo Republike.

Član 7

(1) Mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti predstavljaju skup svih aktivnosti koje planiraju, organizuju i sprovode organi Republike, organi jedinice lokalne samouprave, privredni subjekti i druga pravna lica, preduzetnici, zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici i saradnici i fizička lica s ciljem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

(2) Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti sprovodi se obavljanjem epidemiološkog nadzora i planiranjem, organizovanjem i primjenom propisanih mjera, kontrolom sprovođenja tih mjera i obezbjeđenjem materijalnih i drugih sredstava za njihovo sprovođenje.

(3) Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti vrši se sprovođenjem:

- 1) opštih,
- 2) posebnih,

3) vanrednih i

4) ostalih mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, u skladu sa zakonom.

GLAVA II

OPŠTE MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 8

Opšte mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti sprovode se kontinuirano, a obuhvataju:

- 1) obezbjeđenje sanitarno-tehničkih uslova za održavanje lične i opšte higijene i uklanjanje otpadnih materija u domaćinstvu, na privatnom posjedu, u objektima u kojima se obavlja poslovna djelatnost i njihovoj okolini, sredstvima saobraćaja i svim mjestima javnog okupljanja,
- 2) obezbjeđenje zdravstveno ispravne vode namijenjene za piće, te tehničke, sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe,
- 3) obezbjeđenje mikrobiološke ispravnosti hrane, predmeta opšte upotrebe, lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda, kao i čistoće opreme, uređaja, radne odjeće, radnih površina i ruku radnika koji rade u proizvodnji i prometu tih proizvoda,
- 4) sprovođenje dezinfekcije, deratizacije i dezinsekcije (u daljem tekstu: DDD) na javnim površinama, naseljenim mjestima, objektima za snabdijevanje vodom za piće, objektima za proizvodnju i promet hrane i predmeta opšte upotrebe, te sirovina za njihovu proizvodnju, odnosno sredstvima namijenjenim za njihov prevoz, objektima i prostorijama za odlaganje otpadnih materija, objektima zdravstvenih ustanova, objektima i sredstvima javnog saobraćaja, stambenim objektima i dvorištima, mjestima javnog okupljanja i zadržavanja ljudi i ostalim objektima privrednih društava, drugih pravnih i fizičkih lica,
- 5) obezbjeđivanje rezervi lijekova, dezinfekcionih sredstava, zaštitnih i drugih medicinskih sredstava i opreme za upotrebu u slučaju izbijanja epidemije,
- 6) uklanjanje ljudskih i životinjskih izlučevina, leševa, organa i tkiva, otpadnih voda i drugih otpadnih materija na način i pod uslovima koji ne ugrožavaju zdravlje stanovništva, izvorišta vode za piće i životnu sredinu,
- 7) veterinarsko-sanitarne mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja i suzbijanja zoonoza kod životinja u skladu sa posebnim propisima.

Član 9

(1) Republički organi, organi jedinice lokalne samouprave, pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da obezbijede osnovne uslove za održavanje lične i opšte higijene na javnim i radnim mjestima, a svaki građanin dužan je da održava ličnu i opštu higijenu.

(2) Republički organi, organi jedinice lokalne samouprave, pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da u svojim objektima i njihovoj okolini obezbijede propisane sanitarno-tehničke uslove, održavaju higijenu i uklanjaju otpadne materije, te materije ljudskih i životinjskih izlučevina, leševe, organe, tkiva i otpadne vode na način i pod uslovima koji ne ugrožavaju zdravlje stanovništva, izvorišta vode za piće i životnu sredinu.

(3) Sanitarno-tehnički i higijenski uslovi moraju biti ispunjeni na javnim površinama i u sljedećim poslovnim objektima:

- 1) objekat u kojem se obavlja zdravstvena djelatnost,
- 2) objekat u kojem se obavlja proizvodnja i promet lijekova i medicinskih sredstava,
- 3) objekat vaspitno-obrazovne ustanove,
- 4) objekat ustanove socijalne zaštite,
- 5) objekat ustanove učeničkog i studentskog standarda,
- 6) objekat za proizvodnju i promet hrane i predmeta opšte upotrebe,
- 7) objekat za snabdijevanje vodom za piće,
- 8) objekat bazena za kupanje i na kupalištima,
- 9) objekat salona za njegu i uljepšavanje,
- 10) ugostiteljskom i turističkom objektu,
- 11) sportsko-rekreativnom objektu i
- 12) objektu i sredstvu javnog saobraćaja.

(4) Organ upravljanja poslovnog objekta iz stav 3. ovog člana donosi Plan održavanja higijene objekta.

(5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, sanitarno-tehnički i higijenski uslovi za objekte koji se bave proizvodnjom i prometom hrane definisani su i propisima u oblasti hrane.

(6) Institut vrši laboratorijske analize i daje mišljenje o bazenskoj vodi, te vodi registar o bazenskoj vodi u Republici i najkasnije do 31. marta tekuće godine dostavlja Ministarstvu izvještaj o stanju bazena u Republici, za prošlu godinu.

(7) S ciljem kontinuiranog održavanja higijenskih uslova svih dijelova bazena, bezbjednosti bazenske vode i pravovremenog preduzimanja potrebnih korektivnih i drugih mjera, organ upravljanja bazena izrađuje Plan rada bazena i imenuje odgovorno lice bazena.

(8) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju sanitarno-tehnički i higijenski uslovi za javne površine i poslovne objekte iz stava 3. ovog člana.

Član 10

(1) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost u vezi sa sistemom snabdijevanja vodom za piće ili vodom za tehničke, sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe dužna su da osiguraju zdravstvenu ispravnost vode za piće ili vode za tehničke, sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe.

(2) Ako nije određeno lice koje upravlja sistemom za snabdijevanje vodom ili vodom za tehničke, sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe, jedinica lokalne samouprave na čijem području se voda koristi obavezna je da se brine o zdravstvenoj ispravnosti vode.

Član 11

(1) Hrana, voda, predmeti opšte upotrebe, lijekovi, medicinska sredstva i bilo koji drugi proizvod ili predmet za ljudsku upotrebu ne smiju sadržavati patogene uzročnike zaraznih bolesti.

(2) Obezbjedenje mikrobiološke ispravnosti hrane, predmeta opšte upotrebe, lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda obaveza je pravnih lica i preduzetnika koji proizvode, vrše promet i koriste ove proizvode, u skladu sa mjestom i vremenom povezanosti sa proizvodom.

(3) Oprema, uređaji, prevozna sredstva, vazduh, radne površine, radna odjeća i ruke radnika moraju ispunjavati propisane kriterijume mikrobiološke čistoće u objektima za:

- 1) proizvodnju i promet hrane,
- 2) proizvodnju kozmetičkih proizvoda,
- 3) pružanje usluga njege i uljepšavanja lica i tijela, te bazenima i saunama,
- 4) vaspitanje i obrazovanje,
- 5) pružanje zdravstvenih usluga,
- 6) smještaj lica u oblasti socijalne zaštite i
- 7) kolektivni smještaj đaka i studenata.

(4) Ispitivanje mikrobioloških kriterijuma čistoće u objektima iz stava 3. ovog člana vrši se u laboratoriji Instituta.

(5) Izuzetno od stava 4. ovog člana, ispitivanja mikrobioloških kriterijuma čistoće u objektima iz stava 3. tačka 1) ovog člana može da obavlja i Javna ustanova Veterinarski institut Republike Srpske 'Dr Vaso Butozan'.

(6) Izuzetno od stava 4. ovog člana, javna zdravstvena ustanova koja u svom sastavu ima mikrobiološku laboratoriju može za svoje potrebe da obavlja provjeru mikrobioloških kriterijuma čistoće i o tome je dužna voditi odgovarajuću evidenciju i obavijestiti Institut.

(7) Izuzetno od stava 4. ovog člana, objekti za proizvodnju i promet hrane koji imaju uveden sistem analize opasnosti i kontrolne kritične tačke mogu da, u sklopu navedenog sistema, obavljaju internu kontrolu mikrobiološke čistoće u svom objektu.

(8) Ministar donosi pravilnik o postupku utvrđivanja kriterijuma mikrobiološke čistoće za opremu, za uređaje, prevozna sredstva, vazduh, radne površine, radnu odjeću i ruke radnika u proizvodnji i prometu hrane, vode, predmeta opšte upotrebe, lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda ili predmeta za ljudsku upotrebu.

Član 12

(1) Poslove DDD mogu obavljati zdravstvene ustanove ili druga pravna lica koji ispunjavaju propisane uslove koji se odnose na kadar, prostor i opremu (u daljem tekstu: ovlašćeni izvođač).

(2) Ministar donosi pravilnik o uslovima i postupku za utvrđivanje uslova koji se odnose na kadar, prostor i opremu i o visini troškova za utvrđivanje ispunjenosti uslova za ovlašćenog izvođača.

(3) Ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za ovlašćenog izvođača za obavljanje poslova DDD.

(4) Postupak za utvrđivanje ispunjenosti uslova za ovlašćenog izvođača obavlja Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova koji se odnose na kadar, prostor i opremu za ovlašćenog izvođača, koju rješenjem imenuje ministar zasebno, za svaki podneseni zahtjev za utvrđivanjem uslova.

(5) Ministar rješenjem iz stava 4. ovog člana utvrđuje sastav i broj članova Komisije, te zadatak koji Komisija treba da izvrši.

(6) Revizija rješenja iz stava 3. ovog člana vrši se nakon četiri godine od dana pravosnažnosti rješenja.

(7) Ovlašćeni izvođač, nakon isteka perioda iz stava 6. ovog člana, podnosi zahtjev za reviziju rješenja.

(8) Troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana i revizije rješenja iz stava 6. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva, a ta sredstva predstavljaju prihod budžeta Republike.

(9) Ovlašćeni izvođač, u slučaju prestanka obavljanja poslova DDD, u roku od 15 dana od dana prestanka obavljanja tih poslova, u pisanom obliku, obavještava Ministarstvo.

(10) Rješenje ministra iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 13

(1) Preventivne DDD mjere se obavezno sprovode u objektima i sredstvima prevoza navedenim u članu 8. tačka 4) ovog zakona.

(2) Korisnik objekta, odnosno vlasnik prevoznih sredstava navedenih u članu 8. tačka 4) ovog zakona donosi vlastiti plan sprovođenja preventivne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije, kao sastavni dio Plana održavanja higijene objekta.

(3) Ovlašćeni izvođač dužan je da korisniku objekta izda potvrdu o sprovedenim mjerama i da najkasnije do 28. februara tekuće godine dostavi Institutu godišnji izvještaj o sprovedenoj DDD za prošlu godinu.

(4) Korisnik objekta i ovlašćeni izvođač čuvaju evidenciju o sprovedenim DDD mjerama najmanje godinu dana.

(5) Ovlašćeni izvođač obavještava nadležnu zdravstvenu ustanovu sa djelatnošću hitne medicinske pomoći, nadležnu zdravstvenu inspekciju, nadležnu policijsku upravu i vlasnika fumigiranog objekta, najmanje 24 časa prije obavljanja fumigacije.

(6) Ovlašćeni izvođač, prije nego što počne sprovođenje poslova DDD, obavještava stanovništvo, odnosno lica koja borave na prostoru ili u prostoru u kojem se sprovode poslovi DDD, o sprovođenju poslova DDD.

Član 14

(1) Preventivna dezinfekcija vrši se kontinuirano, a obavlja je pravno lice ili preduzetnik, u skladu sa vlastitim planom.

(2) Preventivna dezinfekcija obavezno se vrši prije prve upotrebe objekta, površina i predmeta nakon dužeg nekorišćenja objekta i nakon više ponavljanja neodgovarajućih laboratorijskih nalaza o ispitivanju mikrobiološke čistoće, a obavlja je ovlašćeni izvođač.

Član 15

(1) Preventivna dezinskcija i deratizacija u objektima iz člana 8. tačka 4) ovog zakona vrši se u skladu sa planom iz člana 13. stav 2. ovog zakona, a obavlja je korisnik objekta, u saradnji sa ovlašćenim izvođačem.

(2) Preventivna dezinfekcija iz stava 1. ovog člana obavlja se jednom godišnje, što podrazumijeva adulticidni i larvicidni tretman, a u slučaju povećanog razmnožavanja štetnih insekata ili po nalogu zdravstvenog inspektora i više puta u toku godine.

(3) Preventivna deratizacija iz stava 1. ovog člana obavlja se minimalno dva puta godišnje, kao prolječna i jesenja, odnosno u slučaju povećane pojave štetnih mišolikih glodara ili po nalogu zdravstvenog inspektora, i više puta u toku godine.

(4) Sistematska preventivna dezinfekcija i deratizacija vrši se u skladu sa programom mjera sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije i godišnjim planom sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije jedinice lokalne samouprave, a obavlja se na osnovu ugovora između jedinice lokalne samouprave i ovlaštenog izvođača.

(5) Jedinica lokalne samouprave organizuje:

1) sprovođenje sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije za svoje područje,

2) vrši izbor izvođača u tekućoj godini za narednu godinu i

3) finansira troškove sprovođenja sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije na javnim mjestima.

(6) Sistematska preventivna deratizacija obavlja se u skladu sa biologijom ciljanih štetočina i njihovim aktivnostima, u dva termina, kao prolječna i jesenja.

(7) Ministar donosi pravilnik o načinu obavljanja dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Član 16

(1) Skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da izradi godišnji program mjera sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije i godišnji plan sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije za svoje područje, koji su usklađeni sa vlastitim godišnjim programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti na području jedinice lokalne samouprave.

(2) Dvije ili više skupštine jedinica lokalne samouprave mogu donijeti zajednički plan sistematske preventivne dezinfekcije za svoje područje.

(3) Jedinica lokalne samouprave dužna je da, o svom trošku, pribavi saglasnost Instituta na plan sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije.

(4) Institut je dužan da izradi godišnji program mjera sistematske preventivne dezinfekcije i deratizacije, usklađen sa godišnjim Programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti za područje Republike.

(5) Kontrolu i evaluaciju sprovođenja sistematske preventivne dezinsekcije i deratizacije vrši Institut.

(6) Ovlašćeni izvođač DDD poslova dužan je da od Instituta, o svom trošku, pribavi ocjenu uspješnosti izvršene sistematske preventivne dezinsekcije i deratizacije.

Član 17

(1) Zdravstvene ustanove dužne su da obezbijede rezerve lijekova, dezinfekcionih sredstava, zaštitnih i drugih medicinskih sredstava i opreme za redovno obavljanje djelatnosti i njihovu upotrebu u slučaju izbijanja epidemije.

(2) Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja poslovnu djelatnost dužno je da obezbijedi rezerve sredstava za dezinfekciju za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti u slučaju proglašenja epidemije ili vanredne situacije.

(3) Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi rezerve sredstava za dezinsekciju i deratizaciju za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti u slučaju proglašenja epidemije ili vanredne situacije.

GLAVA III

POSEBNE MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 18

Zdravstvene ustanove i druga pravna i fizička lica sprovode posebne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, koje obuhvataju:

1) epidemiološki nadzor, te zdravstveno obrazovanje i kontinuirano informisanje zaposlenih radnika, pacijenata i stanovništva o kretanju zaraznih bolesti, karakteristikama pojedinih bolesti, mjerama zaštite i trenutnoj epidemiološkoj situaciji,

2) sanitarni nadzor nad licima zaposlenim na određenim poslovima i posebnu edukaciju tih lica,

3) epidemiološko istraživanje na terenu radi ranog otkrivanja izvora i puteva prenošenja zaraznih bolesti, otkrivanja lica koja su bila izložena primarnom izvoru zaraze i u kontaktu sa oboljelim licima, kao i zdravstveni nadzor nad tim licima,

4) laboratorijsko ispitivanje i brzu dijagnostiku zaraznog oboljenja, te verifikaciju uzročnika zarazne bolesti u referentnom centru za mikrobiološka laboratorijska ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti (u daljem tekstu: referentna laboratorija),

5) mjere karantina i stavljanje u karantin lica koje je bilo u kontaktu sa licem oboljelim od posebno opasne zarazne bolesti, u skladu sa preporukama Instituta,

- 6) obezbjeđenje posebnih uslova za smještaj lica u izolaciju i njihovo liječenje u zdravstvenoj ustanovi, kao i prevoz sanitetskim vozilom tih lica,
- 7) evidenciju, prijavljivanje, obavještanje i dostavljanje izvještaja Institutu o zaraznim bolestima,
- 8) imunizaciju i hemioprofilaksu protiv zaraznih bolesti određenih ovim zakonom i drugim propisima,
- 9) testiranje krvi, tkiva, ćelija, organa i drugog humanog materijala kod dobrovoljnih davalaca krvi,
- 10) sprovođenje organizacionih, tehničkih, dijagnostičkih, terapijskih, higijenskih i drugih mjera za sprečavanje i suzbijanje intrahospitalnih infekcija u zdravstvenim ustanovama,
- 11) adekvatno upravljanje medicinskim otpadom,
- 12) sprovođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, u toku i nakon završetka zarazne bolesti,
- 13) zdravstveni nadzor nad licima koja nose uzročnike određenih zaraznih bolesti i nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolešću, kolerom ili malarijom,
- 14) bezbjedan transport infektivnog biološkog materijala.

Član 19

- (1) Zdravstvena ustanova dužna je da vrši epidemiološki nadzor i sprovodi zdravstveno obrazovanje i informisanje zaposlenih radnika, pacijenata i stanovništva o kretanju zaraznih bolesti, o karakteristikama pojedinih zaraznih bolesti, mjerama zaštite i trenutnoj epidemiološkoj situaciji.
- (2) Zdravstveno obrazovanje i informisanje vrši se posredstvom kurseva, seminara, radionica, predavanja, elektronskih i štampanih medija, stručne literature, brošura, letaka i direktnih razgovora.
- (3) Sprovođenje mjera radi sprečavanja i suzbijanja, kao i eliminacije i eradikacije zaraznih bolesti određuje se posebnim programima, planovima i stručno-metodološkim uputstvima, u skladu sa zakonom.

Član 20

Radi sprečavanja prenošenja zaraznih bolesti, pod sanitarni nadzor stavljaju se lica koja rade:

- 1) u proizvodnji, preradi i prometu hranom, izuzev lica zaposlenih u proizvodnji žestokih alkoholnih pića, vina, sirćeta i sirćetne kiseline, kao i lica zaposlenih u objektima za promet hrane u kojima se vrši promet isključivo originalno zapakovanom hranom, uključujući i lica zaposlena na poslovima transporta isključivo originalno zapakovane hrane,
- 2) na održavanju sistema za snabdijevanje stanovništva vodom za piće,
- 3) u proizvodnji kozmetičkih sredstava,
- 4) na poslovima rada sa djecom predškolskog uzrasta u oblasti obrazovanja i vaspitanja i učeničkog standarda,
- 5) u igraonicama,
- 6) na pružanju usluga njege i uljepšavanja lica i tijela,
- 7) na poslovima proizvodnje, pakovanja i izdavanja lijekova i medicinskih sredstava,
- 8) kao zdravstveni radnici, zdravstveni saradnici i drugi radnici koji rade u organizacionoj jedinici zdravstvene ustanove ili zdravstvenoj ustanovi koja pruža zdravstvene usluge u oblasti: intenzivne njege, neonatološke njege, pedijatrijska odjeljenja za stacionarno liječenje, stacionarnog tretmana opekotina, transplantacije, kardiohirurgije, neurohirurgije, vaskularne hirurgije, abdominalne hirurgije, ortopedije, traumatologije, urologije, akušerstva, ginekologije sa stacionarnim liječenjem, maksilofacijalne hirurgije, otorinolaringologije sa stacionarnim liječenjem, oftalmologije sa stacionarnim liječenjem, torakalne hirurgije, plastične i rekonstruktivne hirurgije, dječje hirurgije, opšte hirurgije, hemodijalize, stomatologije, te onkologije i hematologije,
- 9) na poslovima neposredne podrške korisnicima, njegovanja, neposredne pomoći i zbrinjavanja korisnika u ustanovama socijalne zaštite.

Član 21

- (1) Sanitarni nadzor predstavlja zdravstvene preglede lica zaposlenih na određenim poslovima radi otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja zarazne bolesti.
- (2) Sanitarni nadzor obuhvata sanitarni pregled i praćenje kliconoštva otkrivenog sanitarnim pregledom, koji se za lica iz člana 20. ovog zakona obavlja prilikom zaposlenja i potom svakih šest mjeseci, a ako postoje epidemiološke indikacije, i češće.
- (3) Sanitarni pregled obuhvata klinički pregled specijaliste epidemiologije, odnosno doktora medicine i laboratorijsko ispitivanje biološkog materijala, a obavezno se vrši neposredno nakon zasnivanja radnog odnosa i periodično u toku rada.
- (4) Klinički pregled obavljaju higijensko-epidemiološka služba doma zdravlja i Institut, dok laboratorijsko ispitivanje biološkog materijala obavlja Institut.

(5) Izuzetno od stava 4. ovog člana, klinički centar i bolnica koje imaju organizovanu mikrobiološku djelatnost mogu samo za svoje potrebe obavljati laboratorijsko ispitivanje biološkog materijala zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

(6) Poslodavac, odnosno za svoje potrebe lice koje obavlja praktičnu nastavu na poslovima iz člana 20. t. od 1) do 6) ovog zakona, snosi troškove sanitarnog nadzora iz stava 2. ovog člana.

(7) Ministar propisuje pravilnik o načinu sprovođenja sanitarnog nadzora.

Član 22

(1) Zdravstvena ustanova koja sanitarnim pregledom utvrdi zaraznu bolest ili kliconoštvo kod lica iz člana 20. ovog zakona dužna je da u roku od 24 časa obavijesti nadležnu inspekciju i poslodavca kod koga je lice zaposleno.

(2) Lice kod koga je utvrđena zarazna bolest ili kliconoštvo, a koje na tom radnom mjestu predstavlja rizik od zaražavanja drugih lica, ne smije raditi na poslovima iz člana 20. ovog zakona dok se sanitarnim pregledom ne utvrdi da je izliječeno ili da je prestalo kliconoštvo.

Član 23

(1) Posebna edukacija organizuje se u skladu sa osnovnim i proširenim programom posebne edukacije.

(2) Lica iz člana 20. t. 1), 2), 3), 4), 5), 6) i 9) ovog zakona obavezna su da pohađaju posebnu edukaciju po osnovnom programu, dok lica iz člana 20. tačka 1) ovog zakona, koja rade u objektima koji imaju uveden sistem analize opasnosti i kontrole kritičnih tačaka i prethodno su pohađala posebnu edukaciju, pohađaju posebnu edukaciju po proširenom programu.

(3) Posebnu edukaciju iz stava 1. ovog člana vrši Institut ili dom zdravlja i obezbjeđuju materijal za sprovođenje edukacije.

(4) Lica iz stava 2. ovog člana, nakon pohađane posebne edukacije, pristupaju polaganju ispita, koji organizuje Institut ili dom zdravlja.

(5) Direktor Instituta ili doma zdravlja iz stava 3. ovog člana imenuje Komisiju za polaganje ispita posebne edukacije.

(6) Komisija iz stava 5. ovog člana donosi poslovnik o radu, a Komisiju čine tri člana, od kojih:

1) dva člana imaju zvanja doktora medicine, i to doktor medicine specijalista higijene i zdravstvene ekologije ili doktor medicine specijalista epidemiologije,

2) jedan član ima zvanje diplomirani pravnik sa pet godina radnog iskustva u struci ili lice sa visokom stručnom spremom sa pet godina radnog iskustva na poslovima zdravstvenog inspektora,

3) za lica iz člana 20. tačka 1) koja pohađaju posebnu edukaciju po proširenom programu jedan član Komisije iz stava 6. tačka 1) ovog člana ima zvanje diplomiranog inženjera ili mastera prehrambene tehnologije.

(7) Lice koje polaže ispit može:

1) uz podnošenje zahtjeva Komisiji iz stava 5. ovog člana da odgodi polaganje prijavljenog ispita do 60 dana ako je zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječeno da pristupi polaganju ispita,

2) da ponovo polaže ispit, u roku koji odredi Komisija iz stava 5. ovog člana, a najkasnije do 60 dana od dana polaganja ispita.

(8) Lica iz stava 2. ovog člana svake četiri godine od položene posebne edukacije ponovo pohađaju posebnu edukaciju i pristupaju polaganju ispita.

(9) Poslodavac snosi troškove posebne edukacije iz stava 1. ovog člana.

(10) Ministar donosi pravilnik o sadržaju i načinu sprovođenja posebne edukacije.

Član 24

(1) Dom zdravlja na čijem području se pojavila zarazna bolest vrši epidemiološko istraživanje na terenu radi ranog otkrivanja izvora zaraze, puteva prenošenja zaraznih bolesti, brze dijagnostike, izolacije, liječenja i preduzimanja drugih mjera da bi se spriječilo ili umanjilo dalje širenje bolesti.

(2) Epidemiološko istraživanje sprovodi doktor medicine specijalista epidemiologije u saradnji sa doktorom medicine koji je prijavio zaraznu bolest u skladu sa definicijom slučaja i specijalistima drugih grana medicine i zdravstvenim saradnicima.

(3) Epidemiološko istraživanje obavezno se sprovodi prilikom:

1) pojave epidemije zarazne bolesti,

2) sumnje da postoji rizik od obolijevanja od posebno opasne zarazne bolesti ili u slučaju pojave ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju,

3) pojave zarazne bolesti obavezne za prijavljivanje, u skladu sa ovim zakonom,

4) pojave zarazne bolesti nepoznate etiologije koja može da ugrozi zdravlje stanovništva Republike.

(4) Institut domu zdravlja, na njegov zahtjev, pruža stručnu pomoć za epidemiološko istraživanje.

(5) U slučaju pojave zarazne bolesti ili epidemije zarazne bolesti, dom zdravlja, Institut i nadležna inspekcija imaju obavezu da šalju međusobna obavještenja o preduzetim mjerama.

Član 25

(1) Laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja uzročnika zarazne bolesti, tipizacije uzročnika, određivanja specifičnog odgovora organizma na prisustvo uzročnika zarazne bolesti (u daljem tekstu: laboratorijsko ispitivanje) vrši se u svim slučajevima pojave ili sumnje na pojavu zarazne bolesti, odnosno u slučaju pojave epidemije zarazne bolesti u kojima je utvrđivanje uzročnika zarazne bolesti neophodno za postavljanje dijagnoze, kao i u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti.

(2) Laboratorijsko ispitivanje vrši javna zdravstvena ustanova koja pruža usluge mikrobiološke djelatnosti, u skladu sa definicijom slučaja ili preporukama Instituta.

(3) Javna zdravstvena ustanova koja izvrši laboratorijska ispitivanja dužna je da o dobijenim rezultatima obavijesti:

1) podnosioca zahtjeva za laboratorijsko ispitivanje,

2) higijensko-epidemiološku službu doma zdravlja i

3) zdravstvenu ili drugu nadležnu inspekciju koja je podnijela zahtjev za dobijanje rezultata laboratorijskog ispitivanja.

(4) Biološki materijal prenosi se u skladu sa smjernicama koje propisuje Institut.

Član 26

(1) Laboratorijska ispitivanja s ciljem identifikacije i tipizacije uzročnika zarazne bolesti za koje ne postoje uslovi za laboratorijsku dijagnostiku u laboratorijama u Republici mogu da obavljaju odgovarajuće laboratorije u inostranstvu, u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije.

(2) Provjeru laboratorijskih ispitivanja javnih zdravstvenih ustanova iz člana 25. stav 2. ovog zakona, kao i potvrđivanje i tipizaciju uzročnika zaraznih bolesti, učesće u nadzoru nad zaraznim bolestima i nad intrahospitalnim infekcijama, praćenju antimikrobne rezistencije i u međunarodnim mrežama nadzora vrše referentne laboratorije u Republici ili u inostranstvu.

(3) Za unutrašnju provjeru kvaliteta rada laboratorije javne zdravstvene ustanove odgovoran je njen rukovodilac, dok spoljašnju kontrolu rada laboratorije u dijelu metoda identifikacije uzročnika sprovodi referentna laboratorija.

(4) Referentna laboratorija mora biti uključena u sistem spoljašnje kontrole kvaliteta rada na godišnjem nivou, u saradnji sa međunarodnim organizacijama ili drugim organizacijama specijalizovanim za međulaboratorijska ispitivanja i obezbjeđenje kvaliteta.

(5) Referentna laboratorija u Republici dužna je da o dobijenim rezultatima laboratorijskih ispitivanja obavijesti:

- 1) podnosioca zahtjeva za provjeru identifikacije uzročnika zarazne bolesti,
- 2) Institut i
- 3) zdravstvenu ili drugu nadležnu inspekciju koja je podnijela zahtjev za dobijanje rezultata laboratorijskog ispitivanja.

(6) Referentne laboratorije određuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

(7) Referentna laboratorija može se odrediti za:

- 1) bakterijske crijevne infekcije,
- 2) influencu i druge virusne respiratorne infekcije,
- 3) tuberkulozu i infekcije izazvane mikobakterijama,
- 4) registrovanje i praćenja rezistentnih sojeva na antimikrobne lijekove,
- 5) bakterijske, virusne i parazitske zoonoze,
- 6) morbile i rubeolu,
- 7) sifilis, leptospirozu i Lajmsku boreliozu,
- 8) infekcije izazvane enterovirusima,
- 9) infekcije izazvane stafilokokama i streptokokama,
- 10) uzročnike invazivne meningokokne i pneumokokne bolesti i hemofilus influence,
- 11) virusne hepatitise,
- 12) infekcije uzrokovane virusom humane imunodeficijencije,
- 13) seksualno prenosive bolesti i perinatalne infekcije,
- 14) mikoze,
- 15) difteriju i veliki kašalj,
- 16) virusne hemoragične groznice,

17) anaerobne infekcije, uključujući tetanus i botulizam.

(8) Ministar donosi pravilnik o načinu određivanja referentne laboratorije za ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti.

(9) Ministar rješenjem utvrđuje referentnu laboratoriju u Republici.

(10) Rješenje ministra iz stava 9. ovog člana je konačno, ali protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 27

(1) Mjera karantina sprovodi se u slučaju pojave posebno opasne zarazne bolesti ili druge zarazne bolesti za koju se utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva, u objektima koji u skladu sa epidemiološkim indikacijama i međunarodnim preporukama ispunjavaju uslove za sprovođenje ove mjere.

(2) Na prijedlog Instituta, ministar donosi naredbu o organizovanju i sprovođenju mjere karantina.

(3) Institut utvrđuje koje lice podliježe obavezi stavljanja u karantin, u periodu trajanja maksimalne inkubacije, a u određenim slučajevima velike opterećenosti bolešću, za period koji pokriva prosječnu dužinu inkubacije zarazne bolesti za koju se izriče mjera karantina.

(4) Licu kojem se određuje mjera karantina uručuje se rješenje nadležnog zdravstvenog inspektora.

(5) Lice kojem je uručeno rješenje zdravstvenog inspektora iz stava 4. ovog člana mora se pridržavati mjera naloženih rješenjem i pod prijetnjom prinudnog stavljanja u karantin.

(6) Zdravstveni nadzor nad licem u karantinu vrši tim zdravstvenih radnika, zdravstvenih saradnika i drugih radnika, a obezbjeđenje obavlja organ nadležan za unutrašnje poslove.

(7) Lica iz stava 6. ovog člana koja vrše zdravstveni nadzor i obezbjeđenje za svoj rad, osim plate, ostvaruju i prava na osnovu akta o procjeni rizika na radnom mjestu u radnoj sredini ustanove iz koje ovo lice dolazi.

(8) Sredstva za organizovanje i sprovođenje mjere karantina planiraju se budžetom Republike.

(9) Na prijedlog Instituta, a u skladu sa epidemiološkim indikacijama i međunarodnim preporukama, mjera karantina može se sprovoditi i u kućnoj sredini ako za to postoje uslovi.

Član 28

(1) Objekti iz člana 27. stav 1. ovog zakona, na prijedlog Instituta, određuju se naredbom ministra.

(2) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica čiji su objekti određeni za korišćenje u skladu sa stavom 1. ovog člana dužni su da privremeno ustupe svoj objekat na korišćenje radi suzbijanja posebno opasne zarazne bolesti ili druge zarazne bolesti za koju se utvrdi da predstavlja opasnost po zdravlje stanovništva.

(3) Za korišćenje objekata iz stava 2. ovog člana vlasnicima, odnosno korisnicima objekata pripada odgovarajuća novčana nadoknada u visini stvarnih troškova, koja se obezbjeđuje iz budžeta Republike.

(4) Zahtjev za naknadu iz stava 3. ovog člana podnosi vlasnik ili korisnik objekta u roku od 30 dana od dana prestanka korišćenja objekta za potrebe karantina.

(5) Ministar imenuje komisiju za razmatranje zahtjeva iz stava 4. ovog člana, na čiji prijedlog odlučuje o dostavljenom zahtjevu.

(6) Vlada Republike Srpske donosi odluku o visini naknade vlasnicima objekata.

Član 29

(1) Lice oboljelo od zarazne bolesti ima pravo i obavezu da se liječi i preduzima mjere za zaštitu drugih lica od zarazne bolesti, a po zahtjevu doktora medicine dužno je da se izoluje u adekvatnim uslovima.

(2) Zdravstvena ustanova u kojoj se pružaju zdravstvene usluge licu koje je u izolaciji utvrđuje procedure i uslove za pružanje zdravstvene usluge, na način da osigura bezbjednost zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

(3) Lica oboljela od posebno opasnih zaraznih bolesti, kao i lica kojima je preporučena izolacija, prevoze se samo sanitetskim vozilom, u kojem se mora obaviti dezinfekcija i dezinsekcija nakon svakog prevoza oboljelog lica.

Član 30

(1) Obaveznom prijavljivanju, obavještavanju i evidentiranju podliježe:

1) svaki slučaj obolijevanja od zarazne bolesti, u skladu sa članom 6. ovog zakona,

2) smrt od zarazne bolesti,

3) epidemija zarazne bolesti,

4) sumnja na posebno opasnu zaraznu bolest, odnosno sumnja na pojavu zarazne bolesti koja po definiciji Međunarodnih zdravstvenih propisa odgovara javnozdravstvenoj prijetnji od međunarodne važnosti,

5) slučaj kontakta lica sa bijesnom životinjom ili životinjom za koju se sumnja da je bijesna,

- 6) utvrđen slučaj antimikrobne rezistencije u skladu sa definicijom slučaja,
 - 7) infekcija povezana sa pružanjem zdravstvene zaštite, odnosno intrahospitalna infekcija, u skladu sa definicijom slučaja,
 - 8) akutne respiratorne infekcije, infekcije slične gripu i teške akutne respiratorne infekcije u periodu od 40. sedmice tekuće do 20. sedmice naredne godine,
 - 9) slučaj akutne flakcidne paralize,
 - 10) izlučivanje uzročnika trbušnog tifusa, paratifusa, drugih salmoneloza, šigeloza, jersinioza, kampilobakterioza, kao i nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B, prisustvo antitijela na virusni hepatitis C, antitijela na HIV, kao i nosilaštvo parazita - uzročnika malarije,
 - 11) svaki neuobičajeni događaj, te događaj koji može ukazivati na zloupotrebu bioloških agenasa ili epidemiju izazvanu nepoznatim uzročnikom,
 - 12) neželjeni događaj nakon imunizacije i hemioprofilakse.
- (2) Zdravstvena ustanova koja, na osnovu kliničkog ili mikrobiološkog pregleda doktora medicine, kod lica utvrdi uzročnika zarazne bolesti, odnosno smrti iz stava 1. t. 1) i 2) ovog člana, to evidentira i odmah prijavljuje nadležnoj higijensko-epidemiološkoj službi doma zdravlja.
 - (3) Higijensko-epidemiološka služba doma zdravlja dostavlja Institutu pojedinačne prijave iz stava 2. ovog člana i prijavljuje epidemiju zarazne bolesti.
 - (4) Zdravstvena ustanova koja na osnovu kliničkog ili drugog pregleda doktora medicine kod lica utvrdi uzročnika bolesti ili stanje navedeno u stavu 1. t. 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10) i 12) ovog člana to evidentira i odmah prijavljuje Institutu.
 - (5) Zdravstvena ili druga ustanova, odnosno doktor medicine koji utvrdi postojanje događaja iz stava 1. tačka 11) ovog zakona, odmah po saznanju da postoji opasnost od nastanka tog događaja, o navedenom događaju obavještava Institut.
 - (6) Godišnji izvještaj o ukupnom kretanju zaraznih bolesti na teritoriji Republike Institut dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
 - (7) Ministar donosi pravilnik o načinu prijavljivanja, sadržaju evidencije i sadržaju prijave o zaraznim bolestima.

Član 31

- (1) Zdravstvene ustanove i veterinarske organizacije dužne su da kontinuirano šalju međusobna obavještenja o pojavi i kretanju zoonoza koje se prenose na ljude.

- (2) Ministar, uz saglasnost ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, imenuje Komisiju za kontrolu zoonoza Republike Srpske.
- (3) Komisiju za kontrolu zoonoza Republike Srpske čini osam članova i oni donose poslovnik o radu Komisije.
- (4) S ciljem procjene rizika i odgovora na pojavu zoonoze ili uzročnika zoonoze, Institut i Javna ustanova Veterinarski institut (u daljem tekstu: Veterinarski institut) predlažu usklađeni program praćenja i međusobnog obavještanja o zoonози i uzročniku zoonoze.
- (5) Na osnovu informacija iz međusobnog obavještanja zdravstvene ustanove i veterinarske organizacije iz stava 1. ovog člana, Institut i Veterinarski institut, najkasnije do 31. marta tekuće godine, pripremaju i Komisiji iz stava 2. ovog člana dostavljaju zajednički izvještaj o pojavi i kretanju zoonoza za prethodnu godinu.
- (6) U slučaju epidemije izazvane uzročnikom zoonoze, Institut i Veterinarski institut Komisiji iz stava 2. ovog člana dostavljaju sedmične izvještaje o epidemiji, u periodu od proglašenja pojave epidemije do objave prestanka epidemije.
- (7) Ministar, uz saglasnost ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, donosi pravilnik o načinu međusobnog obavještanja zdravstvene ustanove i veterinarske organizacije o pojavi i kretanju zoonoza.

Član 32

- (1) Obavezna imunizacija je imunizacija lica određene dobi, kao i drugih lica, koju ne može odbiti lice koje treba da se imunizuje ili roditelj, odnosno staratelj, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije, koju utvrđuje doktor medicine odgovarajuće specijalnosti ili Komisija za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse.
- (2) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse.
- (3) Komisiju za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse čini pet članova i ona:
- 1) analizira uzrok prijavljenih slučajeva neželjenih događaja nakon vakcinacije,
 - 2) predlaže odgovor na neželjene događaje nakon vakcinacije,
 - 3) utvrđuje trajne kontraindikacije za primjenu određenog imunološkog preparata,
 - 4) daje mišljenje u slučajevima vakcinacije djece sa posebnim potrebama i
 - 5) obavlja druge poslove u vezi sa sprovođenjem imunizacije i hemioprofilakse.

(4) U slučaju da posumnja na postojanje trajne kontraindikacije za imunizaciju, doktor medicine koji sprovodi imunizaciju može, uz dostavljanje odgovarajuće medicinske dokumentacije, od Komisije za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse zatražiti pismeno mišljenje o tom.

(5) Vakcinacija je obavezna protiv sljedećih bolesti:

1) protiv hepatitisa B, tuberkuloze, difterije, tetanusa, pertusisa, poliomijelitisa, hemofilus influence tip b, morbila, rubeole i parotitisa, za djecu i omladinu određenog uzrasta, kao sistematska imunizacija,

2) protiv hepatitisa B za zdravstvene radnike, te za zdravstvene saradnike, učenike i studente zdravstvene struke i druga lica iz zdravstvene ustanove koja dolaze u kontakt sa infektivnim materijalom, te druga lica izložena povećanom riziku obolijevanja od ove bolesti,

3) protiv bjesnila, tetanusa, pneumokoka i meningokoka za lica izložena povećanim rizicima od obolijevanja od tih bolesti.

(6) Vakcinacija kao preporučena obavlja se:

1) protiv gripe i kovida 19 - za lica određene dobi i kliničkih indikacija, u skladu sa Programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti,

2) protiv pneumokoka i meningokoka - za lica sa kliničkim indikacijama ili epidemiološkim indikacijama, u skladu sa Programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti,

3) protiv humanog papiloma virusa - za lica određene dobi, u skladu sa Programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti,

4) kod putnika u međunarodnom saobraćaju - u skladu sa epidemiološkom situacijom države u koju putuju,

5) protiv hepatitisa A, B, pneumokoka, humanog papiloma virusa, varičele i drugih zaraznih bolesti protiv kojih vakcinaciju preporuča doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine ili koja se traži na lični zahtjev korisnika usluge.

(7) Za boravak djece u predškolskim i školskim ustanovama, kao i u ustanovama za smještaj djece bez roditeljskog staranja, neophodno je da su ispunjeni uslovi iz stava 5. tačka 1) ovog člana, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije, koju utvrđuje Komisija za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse.

(8) Za zapošljavanje zdravstvenog radnika u zdravstvenoj ustanovi neophodno je da zdravstveni radnik bude vakcinisan protiv hepatitisa B i testiran na antitijela nakon vakcinacije, osim u slučaju postojanja medicinske kontraindikacije, koju utvrđuje Komisija za praćenje neželjenih događaja imunizacije i hemioprofilakse.

(9) Imunizacija se može sprovoditi i protiv drugih zaraznih bolesti koju doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine preporuči ili koja se traži na lični zahtjev korisnika usluge.

(10) U slučaju da lice ili roditelj, odnosno staratelj odbije obaveznu imunizaciju, nadležna zdravstvena ustanova pismeno obavještava zdravstvenu inspekciju o tome.

Član 33

(1) U slučaju pojave epidemije zarazne bolesti, određuje se obavezna vanredna vakcinacija protiv te zarazne bolesti za sva lica, odnosno za određene kategorije lica, ako se utvrdi opasnost od širenja epidemije navedene zarazne bolesti.

(2) Ministar naredbom, na prijedlog Instituta, naređuje obaveznu vakcinaciju iz stava 1. ovog člana.

Član 34

(1) Imunizacija specifičnim imunoglobulinom je obavezna za lica kojima je po epidemiološkim indikacijama potrebna postekspoziciona zaštita protiv tetanusa, bjesnila, hepatitisa B i nakon zmijskog ujeda.

(2) Hemioprofilaksa se sprovodi kod lica koja su izložena povećanom riziku infekcije od tuberkuloze, meningokokne bolesti i malarije, a prema preporuci Instituta i u skladu sa epidemiološkim indikacijama i kod lica koja su izložena drugim zaraznim bolestima.

(3) Procjena rizika za nastanak krvno prenosivih infekcija sprovodi se u organizacionoj jedinici bolnice koja obavlja djelatnost infektologije.

Član 35

(1) Sistematsku imunizaciju počinje zdravstvena ustanova u kojoj je dijete rođeno, a nastavlja nadležna organizaciona jedinica doma zdravlja na čijem području dijete ima prebivalište.

(2) U slučaju povrede, imunizaciju lica protiv tetanusa obavlja ambulanta porodične medicine, odnosno druga organizaciona jedinica zdravstvene ustanove u kojoj se vrši zbrinjavanje povrijeđenog.

(3) Imunizaciju lica izloženih povećanom riziku od zaražavanja hepatitisom B sprovode Institut i nadležni dom zdravlja.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, organizaciona jedinica bolnice koja obavlja djelatnost infektologije i bolnica za pružanje usluga dijalize za pacijente sa dijagnozom poremećaja rada bubrega - u terminalnoj fazi bolesti, obavljaju imunizaciju svojih zaposlenih radnika i pacijenata, pri čemu treba da ispunjavaju uslove za transport i čuvanje imunoloških preparata i da

zdravstveni radnik koji sprovodi imunizaciju ima certifikat o dodatnoj edukaciji iz oblasti imunizacije, izdat od Instituta.

(5) Institut čuva i izdaje vakcine kojima se obavlja vakcinacija u skladu sa članom 32. st. 5. i 6. ovog zakona, te obavlja vakcinaciju putnika u međunarodnom saobraćaju i vakcinaciju koju je preporučio doktor specijalista odgovarajuće grane medicine, odnosno vakcinaciju koja se traži na lični zahtjev korisnika usluge.

(6) Zdravstvena ustanova određena za vršenje obavezne imunizacije, mjesečno od Instituta preuzima planirane količine imunoloških preparata, obezbjeđujući mehanizam održavanja i kontrole hladnog lanca i svakodnevno vodeći odgovarajuću evidenciju o tome.

(7) Organizaciona jedinica bolnice koja obavlja djelatnost infektologije vrši pregled i započinje antirabičnu zaštitu ukoliko specijalista infektolog procijeni potrebu za tim, dok nadležni dom zdravlja od Instituta preuzima i daje ostale potrebne vakcine protiv bjesnila, u skladu sa preporukom specijaliste infektologa.

(8) Zdravstveni radnik koji obavlja imunizacije dužan je da, u organizaciji Instituta, o trošku svoje zdravstvene ustanove, pohađa dodatnu edukaciju iz oblasti imunizacije i stekne certifikat o dodatnoj edukaciji iz oblasti imunizacije, koji obnavlja svake četiri godine.

(9) Domovi zdravlja, najkasnije do jula tekuće godine za narednu godinu, donose vlastite godišnje planove obavezne sistematske imunizacije i imunizacije prema indikacijama za područje jedinice lokalne samouprave za koju su osnovani i o realizaciji tih planova obavještavaju Institut, najkasnije do 31. januara naredne godine za prošlu godinu.

(10) Druge zdravstvene ustanove koje sprovode vakcinaciju, najkasnije do jula tekuće godine za narednu godinu, donose vlastite godišnje planove imunizacije i dostavljaju ih Institutu.

(11) Zdravstvene ustanove koje ne sprovode vakcinaciju, a čiji registrovani korisnici podliježu obaveznoj sistematskoj imunizaciji koja se sprovodi u pripadajućem domu zdravlja, najkasnije do juna tekuće godine za narednu godinu, dostavljaju plan godišnjih potreba vakcina za svoje registrovane korisnike pripadajućem domu zdravlja.

(12) Institut, u skladu sa dostavljenim planovima iz st. 9. i 10. ovog člana i vlastitim godišnjim planom imunizacije sačinjava godišnji plan potreba za imunološkim preparatima za Republiku, na koji saglasnost daje Vlada i o realizaciji plana obavještava Vladu najkasnije do 31. marta naredne godine za prošlu godinu.

(13) Institut, u skladu sa godišnjim planom potreba za imunološkim preparatima iz stava 12. ovog člana, vrši nabavku tih preparata, njihovo čuvanje i izdavanje zdravstvenim ustanovama.

(14) Troškove nabavke imunoloških preparata iz stava 12. ovog člana snosi Institut, a sredstva se obezbjeđuju u budžetu Republike.

(15) Ministar donosi Pravilnik o načinu sprovođenja imunizacije i hemoprofilakse protiv zaraznih bolesti.

Član 36

(1) Pregled lica, kontrolu vakcinalnog statusa, postavljanje kontraindikacija, kao i vođenje propisane evidencije o izvršenim imunizacijama obavlja doktor medicine ili specijalista odgovarajuće grane medicine.

(2) Primjenu imunoloških preparata obavljaju zdravstveni radnici koji su stekli certifikat o dodatnoj edukaciji iz oblasti imunizacije, a pod nadzorom doktora medicine, specijaliste odgovarajuće grane medicine.

Član 37

Zdravstvena ustanova dužna je da vrši testiranje krvi, tkiva, ćelija, organa i drugog biološkog materijala dobrovoljnih davalaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje transfuzijska djelatnost, odnosno djelatnost transplantacija tkiva, ćelija i organa.

Član 38

(1) Zdravstvena ustanova dužna je da preduzima organizacione, tehničke, higijenske i druge mjere za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

(2) Zdravstvena ustanova, osim apoteke, donosi program mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

(3) Preduzimanje mjera propisanih u skladu sa stavom 1. ovog člana obaveza je svih zaposlenih u ustanovi.

(4) Direktor zdravstvene ustanove iz stava 1. ovog člana formira organizacionu jedinicu za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem zdravstvene zaštite., odnosno imenuje nadležno tijelo, nadležno lice za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite, na sljedeći način:

1) klinički centar formira organizacionu jedinicu za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem zdravstvene zaštite i komisiju za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite,

2) bolnice i zavodi, osim Zavoda za sudsku medicinu, i Institut organizuju komisiju za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite,

3) dom zdravlja, specijalne bolnice, te specijalistički centar organizuju tim za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite,

4) ambulante imenuju nadležno lice za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

(5) Organizaciona jedinica, nadležno tijelo, odnosno nadležna osoba iz stava 3. ovog člana, najkasnije do 28. februara tekuće godine, dostavlja direktoru zdravstvene ustanove godišnji izvještaj o sprovođenju programa mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite za prošlu godinu.

(6) Direktor zdravstvene ustanove obezbjeđuje kontinuiranu edukaciju zaposlenih u zdravstvenoj ustanovi o mjerama sprečavanja i suzbijanju infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

(7) Institut pruža stručnu pomoć zdravstvenim ustanovama u sprečavanju i suzbijanju infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

(8) Zdravstvena ustanova sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite može, u skladu sa epidemiološkim indikacijama, zabraniti posjete pacijentima.

(9) Institut obavlja biološku kontrolu sterilizacije u zdravstvenim ustanovama, ustanovama za smještaj starih i nemoćnih lica, te u drugim objektima u kojima se pružaju usluge u kojima se narušava integritet kože ili sluzokože.

(10) Izuzetno od stava 9. ovog člana, zdravstvena ustanova, ukoliko obezbjeđuje odgovarajuće uslove, može za svoje potrebe obavljati biološku kontrolu sterilizacije i o tome je dužna voditi odgovarajuću evidenciju i obavijestiti Institut.

(11) Ministar donosi pravilnik o mjerama za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

Član 39

Prikupljanje, razdvajanje, skladištenje, prevoz i konačno odlaganje medicinskog otpada u zdravstvenim ustanovama obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje medicinskim otpadom.

Član 40

(1) DDD kao posebnu mjeru, na prijedlog Instituta, sprovodi nadležna zdravstvena ustanova ili ovlašćeni izvođač DDD.

(2) DDD iz stava 1. ovog člana sprovode se radi suzbijanja nastale zarazne bolesti, ako priroda bolesti nalaže sprovođenje takvih mjera, i kao rezultat:

1) epidemiološkog nadzora u toku i nakon završetka bolesti,

2) nadzora zdravstvenog inspektora.

(3) Dezinfekcija, kao posebna mjera, sprovodi se na izlučevinama, ličnim i drugim predmetima, prevoznim sredstvima i prostorijama u kojima je boravilo lice oboljelo od zarazne bolesti, redovno u toku bolesti i nakon završetka bolesti, na trošak korisnika objekta ili vlasnika prevoznog sredstva u kojem se obavlja dezinfekcija.

(4) Dezinsekcija, kao posebna mjera, sprovodi se na licima, predmetu, opremi, prostoru, javnoj površini, prevoznom sredstvu na kojem se nalaze insekti koji su prenosnici zaraznih bolesti, na trošak korisnika objekta, organa koji upravlja javnom površinom ili vlasnika prevoznog sredstva, gdje se obavlja dezinsekcija.

(5) Deratizacija, kao posebna mjera, sprovodi se na svim mjestima na kojima postoji mogućnost zadržavanja i razmnožavanja glodara koji prenose uzročnike zaraznih bolesti, na trošak korisnika objekta, organa koji upravlja javnom površinom ili vlasnika prevoznog sredstva, gdje se obavlja deratizacija.

(6) Površine i prostori u kojima su sprovedene dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija kao posebna mjera, mogu se ponovo upotrebljavati nakon izdavanja potvrde o sprovedenoj dezinfekciji, dezinsekciji i deratizaciji, izdatoj od zdravstvene ustanove ili ovlaštenog izvođača DDD koji su sprovedli DDD kao posebnu mjeru.

Član 41

(1) Lica koja nose uzročnike trbušnog tifusa, salmoneloza, dizenterije i malarije stavljaju se pod zdravstveni nadzor za period dok su nosioci uzročnika tih bolesti.

(2) Lica koja se vraćaju iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolesti, kolerom ili malarijom, te lica za koja se posumnja da su bila u kontaktu sa oboljelim od te bolesti stavljaju se pod zdravstveni nadzor radi praćenja njihovog zdravstvenog stanja i pravovremenog preduzimanja potrebnih mjera.

(3) Zdravstveni nadzor lica iz st. 1. i 2. ovog člana obavlja se u zdravstvenoj ustanovi u koju se lice javilo, u koju je lice pozvano ili u koju je lice upućeno rješenjem zdravstvenog inspektora ili drugog inspektora ovlaštenog u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast inspekcije.

(4) Zdravstveni nadzor lica iz st. 1. i 2. ovog člana obavlja se u skladu sa terminima koje odredi doktor medicine koji prati zdravstveno stanje lica.

(5) Lice koje je putovalo van Republike, u slučaju potrebe, dužno je da daje tačne podatke o svom zdravstvenom stanju za vrijeme putovanja, kao i da se nakon putovanja odazove zdravstvenim pregledima u nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u Republici.

(6) Ministar donosi pravilnik o obavljanju zdravstvenog nadzora nad licima koja nose uzročnike određenih zaraznih bolesti i nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolesti, kolerom ili malarijom.

Član 42

(1) S ciljem sprečavanja i suzbijanja zarazne bolesti, stranom državljaninu koji u Republiku dolazi radi zapošljavanja, školovanja ili drugog stručnog usavršavanja, Institut ili dom zdravlja, u skladu sa nadležnostima, a na trošak stranog državljanina, obezbjeđuje pregled doktora medicine, medicinski postupak, vakcinaciju ili drugu mjeru zaštite.

(2) Prilikom dolaska lica iz stava 1. ovog člana, nadležni inspekcijski organ ili nadležni doktor medicine može zahtijevati sljedeće podatke ili radnje:

1) informacije u vezi sa odredištem i kontaktima putnika na odredištu,

2) informacije u vezi sa planom putovanja putnika, s ciljem provjere putovanja ili boravka u blizini zaraženog područja,

3) najmanje invazivan pregled doktora medicine, kojim se postiže mjera sprečavanja i suzbijanja zarazne bolesti,

4) pregled prtljaga ili prevoznog sredstva putnika.

(3) Pregled iz stava 2. tačka 3) ovog člana obavlja se uz prethodnu saglasnost putnika ili saglasnost roditelja, odnosno staratelja putnika.

(4) U slučaju obavljanja vakcinacije ili pružanja druge mjere zaštite od zarazne bolesti, putnik ili roditelj, odnosno staratelj putnika, moraju biti informisani o svakom eventualnom riziku povezanom sa nevakcinacijom ili drugom mjerom zaštite od zarazne bolesti.

GLAVA IV

VANREDNE MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 43

(1) Vanredne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti sprovode se u situaciji u kojoj dolazi do ugrožavanja bezbjednosti i zdravlja ljudi, postojanjem neposredne opasnosti za masovno prenošenje zaraznih bolesti.

(2) Vanredne mjere iz stava 1. ovog člana obuhvataju:

1) ograničenje kretanja u zaraženom i ugroženom području i stavljanje pod zdravstveni nadzor lica koje je bilo u kontaktu sa zaraženim licem,

2) ograničenje ili zabranu prometa pojedine ili svih vrsta robe i sredstava na određenom području,

3) prestanak rada vaspitno-obrazovnih ustanova i zabranu okupljanja na javnim mjestima,

4) uvođenje obaveznog angažovanja zaposlenih u zdravstvenim ustanovama i drugih građana na otklanjanju posljedica nastale situacije,

- 5) vanrednu vakcinaciju, odnosno hemioprofilaksu,
- 6) izolaciju oboljelih u kućnim uslovima ili drugom adaptiranom objektu, kada zbog masovnog obolijevanja nije moguća izolacija u zdravstvenoj ustanovi,
- 7) ustupanje i adaptaciju drugih objekata i angažovanje potrebnih sredstava i opreme za potrebe zdravstvene službe,
- 8) uspostavljanje karantina i stavljanje u karantin lica koje je bilo u kontaktu sa licem oboljelim od posebno opasne zarazne bolesti, te u skladu sa preporukama i druge mjere koje priroda bolesti nalaže, odnosno mjere koje predloži Svjetska zdravstvena organizacija,
- 9) informisanje javnosti o aktuелnoj epidemiološkoj situaciji, postojećim resursima, mjerama koje se preduzimaju i koje treba da preduzmu građani,
- 10) nalaganje sprovođenja mjera zaštite u zajednici za pravna lica, preduzetnike i fizička lica, koje se odnose na mjere dezinfekcije, obezbjeđivanja i korišćenja lične zaštitne opreme, pridržavanja zaštitnih mjera fizičke distance i zabrane okupljanja u većim grupama, ograničenja radnog vremena, odnosno preduzimanja drugih vanrednih mjera na javnim i radnim mjestima čiji je cilj sprečavanje ili suzbijanje zaraznih bolesti.

Član 44

- (1) Dom zdravlja prijavljuje Institutu pojavu epidemije zarazne bolesti za područje jedinice lokalne samouprave za koju je osnovan ili u okviru koje djeluje.
- (2) U skladu sa epidemiološkim nadzorom i procjenom rizika za pojavu i širenje zarazne bolesti, Institut daje procjenu o ugroženom i zaraženom području, te Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) predlaže proglašenje epidemije od većeg epidemiološkog značaja.
- (3) Na osnovu procjene i prijedloga Instituta iz stava 2. ovog člana, ministar naredbom proglašava pojavu epidemije od većeg epidemiološkog značaja i naređuje mjere koje se u tom slučaju moraju sprovoditi na zaraženom području.
- (4) Na prijedlog Instituta, gradonačelnik, odnosno načelnik opštine odlukom proglašava pojavu epidemije i donosi mjere za sprovođenje protivepidemijske zaštite za područje jedinice lokalne samouprave.
- (5) Na prijedlog Instituta, ministar donosi naredbu o prestanku epidemije od većeg epidemiološkog značaja.
- (6) Na prijedlog Instituta, gradonačelnik, odnosno načelnik opštine donosi odluku o prestanku epidemije zarazne bolesti za područje jedinice lokalne samouprave.

Član 45

(1) Procjena rizika za pripremu i odgovor na pojavu posebno opasne zarazne bolesti podrazumijeva prikupljanje, obradu i izvještavanje o svim podacima potrebnim za umanjene mogućih posljedica nastalih usljed pojave posebno opasne zarazne bolesti.

(2) Institut vrši procjenu rizika za pripremu i odgovor na pojavu posebno opasne zarazne bolesti u Republici.

(3) Republički organ, jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička lica dužni su da pruže podršku i omoguće obavljanje svih potrebnih radnji u vezi sa procjenom rizika za pojavu posebno opasne zarazne bolesti ili procjenom kapaciteta za odgovor na pojavu posebno opasne zarazne bolesti.

Član 46

(1) Ako se pojavi epidemija zarazne bolesti sa brojem oboljelih koji premašuje bolničke kapacitete, izolacija i liječenje može se sprovesti i u drugim adaptiranim objektima ili u kućnim uslovima, u kojima se mogu obezbijediti preduslovi za liječenje i izolaciju lica oboljelih od zaraznih bolesti.

(2) U slučaju potrebe izolacije i liječenja lica oboljelih od zarazne bolesti, jedinica lokalne samouprave donosi odluku o korišćenju objekata u svom vlasništvu za navedene potrebe na svojoj teritoriji.

GLAVA V

OSTALE MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Član 47

(1) Sahranjivanje, ekshumacija i prevoz umrlih lica mora se vršiti na način koji onemogućava širenje zarazne bolesti.

(2) Prevoz umrlih lica vrše pravna lica ili preduzetnici registrovani za obavljanje te djelatnosti, namjenskim vozilom.

(3) Prevoz umrlih u međunarodnom saobraćaju može se vršiti i sredstvima javnog prevoza, u skladu sa međunarodnim propisima.

(4) U slučaju smrti od posebno opasne zarazne bolesti, opremanje umrlog lica obavlja se u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je lice umrlo.

Član 48

(1) Zdravstveni inspektor rješenjem može odgoditi sahranjivanje lica umrlog od zarazne bolesti do dobijanja obdukcionog nalaza ili ubrzati sahranjivanje ako prijete opasnost od širenja zarazne bolesti na druga lica.

- (2) Prenosjenje umrlih lica iz inostranstva u Republiku vrši se na osnovu rješenja ministra.
- (3) Ekshumacija i prenošenje umrlih lica unutar Republike i iz Republike u inostranstvo obavlja se uz dokumentaciju koju izdaje jedinica lokalne samouprave, na način da na zahtjev člana uže porodice umrlog lica ili njihovog punomoćnika, zdravstveni inspektor ili drugi inspektor ovlašten u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast inspekcije rješenjem utvrđuje uslove za ekshumaciju i prenos umrlog lica.
- (4) Ekshumacija umrlih lica u Republici obavlja se u prisustvu zdravstvenog inspektora ili drugog inspektora ovlaštenog u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast inspekcije.
- (5) Lice koje je umrlo od žute groznice, kuge ili virusne hemoragične groznice, osim hemoragične groznice sa bubrežnim sindromom, može se ekshumirati tek po isteku godine dana od dana sahranjivanja.
- (6) Ministar donosi pravilnik o načinu i uslovima pod kojima se vrše sahranjivanje, ekshumacija i prevoz umrlih lica.

Član 49

(1) S ciljem razvijanja, jačanja i održavanju kapaciteta za praćenje, rano upozoravanje, procjenu i odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju u Republici, Ministarstvo saraduje sa zdravstvenim ustanovama i drugim nadležnim organima stranih država kroz:

- 1) širenje dobre prakse i iskustva u planiranju pripravnosti i odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju,
- 2) podršku sprovođenju ključnih zahtjeva za razvoj kapaciteta za sprovođenje Međunarodnih zdravstvenih propisa.

(2) Ministar, na prijedlog Instituta, donosi naredbu o sprovođenju mjera s ciljem zaštite stanovništva u slučaju ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju.

GLAVA VI NADLEŽNOSTI ORGANA I SUBJEKATA U OBLASTI ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Član 50

- (1) U slučaju pojave ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju, posebno opasne zarazne bolesti, zloupotrebe biološkog agensa, te epidemije od većeg epidemiološkog značaja, može se proglasiti vanredna situacija, shodno odredbama zakona kojim se propisuju zaštita i spasavanje u vanrednim situacijama.
- (2) Mjere koje se preduzimaju u slučaju vanredne situacije su opšte, posebne i vanredne mjere utvrđene ovim zakonom.

(3) U slučaju proglašenja vanrednog stanja za Republiku ili dio Republike (u daljem tekstu: vanredno stanje) preduzimaju se opšte, posebne ili vanredne mjere utvrđene ovim zakonom.

Član 50a

(1) Izuzetno od člana 50. ovog zakona, u periodu nakon prestanka vanredne situacije ili vanrednog stanja mogu se primjenjivati opšte mjere iz člana 8. ovog zakona, posebne mjere iz člana 18. ovog zakona i vanredne mjere iz člana 43. utvrđene ovim zakonom.

(2) Institut vrši procjenu potrebe sprovođenja mjera iz stava 1. ovog člana.

(3) Ministar na prijedlog Instituta, uz saglasnost Vlade, donosi naredbu o obimu, načinu i trajanju sprovođenja opštih, posebnih i vanrednih mjerâ za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti iz čl. 8, 18. i 43. ovog zakona, nakon prestanka vanredne situacije ili vanrednog stanja.

Član 51

U slučaju proglašenja vanredne situacije izazvane zaraznom bolesti, subjekti zaštite i spasavanja obezbjeđuju sredstva za zaštitu i spasavanje, te sredstva za otklanjanje posljedica u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite i spasavanja.

Član 52

(1) S ciljem sprovođenja zaštite stanovništva od zaraznih bolesti Ministarstvo, na prijedlog Instituta, donosi godišnji program mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti za područje Republike.

(2) Ministarstvo na osnovu izvještaja Instituta o praćenju kretanja zaraznih bolesti u Republici, te bližem i širem okruženju, ostvaruje saradnju sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Evropskim centrom za kontrolu bolesti i drugim nadležnim organima i međunarodnim institucijama.

(3) S ciljem sprovođenja aktivnosti sprečavanja i suzbijanja, eliminacije i eradikacije zaraznih bolesti ministar formira komisije i druga radna tijela.

Član 53

(1) Organi republičke uprave donose vlastite planove za vanredne situacije u kojima može doći do masovnog obolijevanja stanovništva od zarazne bolesti.

(2) Skupštine jedinica lokalne samouprave donose vlastiti godišnji program mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti na svome području, usklađene sa programom iz člana 52. stav 1. ovog zakona, te obezbjeđuju sredstva, određuju izvršioce, rokove izvršenja i vrše nadzor nad sprovođenjem planiranih mjera.

Član 54

(1) Institut je u oblasti zaštite stanovništva od zaraznih bolesti nadležan i da:

- 1) planira, sprovodi, koordiniše i procjenjuje sprovođenje epidemiološkog nadzora na teritoriji Republike, donosi uputstvo za epidemiološki nadzor, donosi definiciju slučaja zarazne bolesti navedene u članu 6. ovog zakona, odnosno definiciju slučaja druge zarazne bolesti u skladu sa potrebom,
- 2) planira, sprovodi, koordiniše i procjenjuje epidemiološki nadzor na teritoriji Republike u vezi sa zdravstvenim stanjima koja se dovode u vezu sa pojavom i širenjem bolesti nepoznatog porijekla,
- 3) sistematski objedinjuje, analizira i tumači podatke dobijene epidemiološkim nadzorom nad zaraznim bolestima i bolestima nepoznatog porijekla,
- 4) priprema i sa odgovarajućim aktima Evropske unije usklađuje standardne operativne procedure sistema ranog uzbunjivanja u oblasti nadzora nad zaraznim bolestima,
- 5) mjesečno, a po potrebi i sedmično ili dnevno, dostavlja informacije o zemljama u kojima postoji epidemija ili rizik od obolijevanja od zaraznih bolesti, a koje se mogu unijeti u Republiku, i o tome obavještava Ministarstvo i nadležnu inspekciju, radi preduzimanja mjera zdravstvenog nadzora,
- 6) pruža stručnu i drugu pomoć domovima zdravlja i drugim zdravstvenim ustanovama i vrši stručni nadzor nad sprovođenjem pojedinih mjera zaštite od zaraznih bolesti.

(2) S ciljem planiranja pripravnosti i odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju, Institut:

- 1) utvrđuje, prati i ažurira status sprovođenja mjera za planiranje pripravnosti i odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju,
- 2) predlaže i sprovodi mjere usmjerene na koordinaciju i komunikaciju sa republičkim organima, jedinicama lokalne samouprave, zdravstvenim ustanovama, te drugim pravnim licima i preduzetnicima,
- 3) u skladu sa planiranim mjerama pripravnosti, odgovora na ozbiljnu prekograničnu prijetnju zdravlju i izvještava Ministarstvo.

(3) U slučaju kada se procijeni da je ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju neuobičajena ili neočekivana za mjesto i vrijeme pojave u Republici, da uzrokuje ili može da uzrokuje značajno obolijevanje ili umiranje ljudi, da se brzo širi i da može premašiti kapacitete odgovora na prijetnju, te da utiče ili može uticati na susjedna područja ili države, Institut u roku od 24 časa od saznanja obavještava Ministarstvo o ozbiljnoj prekograničnoj prijetnji i predlaže sprovođenje opštih, posebnih, vanrednih i ostalih mjera utvrđenih ovim zakonom.

GLAVA VII FINANSIRANJE MJERA ZA ZAŠTITU OD ZARAZNIH BOLESTI

Član 55

- (1) Sredstva za finansiranje nabavke i troškova čuvanja imunoloških preparata iz člana 32. stav 5. tačka 1), stav 6. t. 1), 2) i 3) i člana 34. stav 1. ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu Republike.
- (2) Troškove testiranja i vakcinacije protiv hepatitisa B za lica iz člana 32. stav 5. tačka 2) ovog zakona snosi poslodavac tih lica, izuzev učenika i studenata zdravstvene struke za koje troškove testiranja i vakcinacije snosi Institut, a sredstva se obezbjeđuju u budžetu Republike.
- (3) Troškove vakcinacije iz člana 32. stav 5. tačka 3) ovog zakona snosi poslodavac lica koja podliježu obaveznoj vakcinaciji.
- (4) Troškove vakcinacije iz člana 32. stav 6. t. 1), 2) i 3) ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu Republike.
- (5) Troškove vakcinacije iz člana 32. stav 6. t. 4) i 5) ovog zakona snosi putnik, odnosno korisnik usluge.
- (6) Troškovi pružanja zdravstvenih usluga koji se odnose na prevenciju i liječenje zaraznih bolesti u redovnim prilikama regulišu se u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja.

Član 56

- (1) Troškovi sprovođenja mjera u slučaju proglašenja epidemije zarazne bolesti za područje Republike finansiraju se iz budžeta Republike.
- (2) Troškovi sprovođenja mjera u slučaju proglašenja epidemije za područje jedinice lokalne samouprave finansiraju se iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

Član 57

Sredstva za sprovođenje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti koja nisu utvrđena ovim zakonom, a čija pojava može ugroziti zdravlje stanovništva Republike i od zaraznih bolesti čiji je uzročnik nepoznat, kao i sredstva za sprečavanje i suzbijanje epidemija zaraznih bolesti obezbjeđuju se u budžetu Republike, odnosno u budžetu jedinice lokalne samouprave.

GLAVA VIII NADZOR

Član 58

- (1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.
- (2) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše zdravstvena inspekcija, inspekcija za hranu i veterinarska inspekcija.
- (3) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše i sve druge inspekcije za vrijeme trajanja vanredne situacije, vanrednog stanja ili naredbe iz člana 50a. ovog zakona.
- (4) Nadzor nad sprovođenjem mjera iz člana 43. stav 2. tačka 10) ovog zakona, za vrijeme trajanja vanredne situacije, vanrednog stanja ili naredbe iz člana 50a. ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na korišćenje lične zaštitne opreme i pridržavanja zaštitnih mjera fizičke distance na javnim površinama vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova, koje je i ovlašćeni organ za pokretanje prekršajnog postupka.
- (5) Nadzor nad sprovođenjem mjera iz člana 43. stav 2. tačka 10) ovog zakona, za vrijeme trajanja vanredne situacije, vanrednog stanja ili naredbe iz člana 50a. ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na korišćenje lične zaštitne opreme i pridržavanja zaštitnih mjera fizičke distance na javnim površinama vrši i komunalna policija, koja ujedno vrši nadzor nad sprovođenjem rješenja kojim je izrečena mjera izolacije i karantina i ovlašćeni je organ za pokretanje prekršajnog postupka.
- (6) Nadzor nad sprovođenjem mjera propisanih ovim zakonom u objektima u kojima se obavlja proizvodnja i promet hrane i snabdijevanje stanovništva vodom za piće obavlja inspekcija za hranu.
- (7) Nadzor nad sprovođenjem mjera propisanih ovim zakonom u objektima u kojima se obavlja proizvodnja i promet hrane životinjskog porijekla obavlja veterinarska inspekcija.
- (8) Nadzor nad sprovođenjem mjera propisanih ovim zakonom, koji nije u nadležnosti inspekcije za hranu i veterinarske inspekcije, obavlja zdravstvena inspekcija.

Član 59

U vršenju nadzora nad primjenom ovog zakona nadležni inspektor je ovlašćen da:

- 1) nalaže otklanjanje sanitarno-tehničkih nedostataka i održavanje higijene u objektima u kojima se obavlja poslovna djelatnost na javnim mjestima i sredstvima javnog saobraćaja i vođenje propisanih evidencija o održavanju higijene,
- 2) nalaže ispitivanje mikrobiološke čistoće u objektima iz člana 11. stav 3. ovog zakona,
- 3) zabrani promet hrane, predmeta opšte upotrebe, vode, lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda namijenjenih za ljudsku upotrebu ako sadrže patogene uzročnike zaraznih bolesti, odnosno ako ne ispunjavaju propisane mikrobiološke kriterijume,

- 4) zabrani upotrebu prostorija dok se ne otklone utvrđeni nedostaci ako su nedostaci takve prirode da se ne mogu otkloniti u toku obavljanja djelatnosti,
- 5) nalaže sprovođenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,
- 6) zabrani obavljanje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije licima koja ne ispunjavaju uslove koji se odnose na kadar, prostor i opremu za obavljanje tih poslova,
- 7) nalaže obavljanje sanitarnih pregleda lica zaposlenih na poslovima iz člana 20. ovog zakona,
- 8) zabrani rad licu koje radi na poslovima iz člana 20. ovog zakona kod kojeg je utvrđena zarazna bolest ili kliconoštvo, dok se ne izliječi ili dok ne prestane kliconoštvo,
- 9) nalaže posebnu edukaciju iz člana 20. t. od 1) do 6) ovog zakona,
- 10) nalaže epidemiološko istraživanje u slučaju pojave zarazne bolesti,
- 11) nalaže laboratorijsko ispitivanje uzročnika zarazne bolesti,
- 12) zabrani laboratorijsko ispitivanje uzročnika zarazne bolesti ustanovi koja ne ispunjava propisane uslove i ustanovi koja ovim zakonom nije određena za ispitivanje biološkog materijala prilikom obavljanja sanitarnih pregleda,
- 13) nalaže vođenje evidencije o zaraznim bolestima, prijavljivanje zaraznih bolesti i dostavljanje izvještaja o otkrivenim uzročnicima zaraznih bolesti,
- 14) nalaže licu obavljanje zdravstvenih pregleda, liječenje, izolaciju i stavljanje u karantin,
- 15) nalaže prevoz sanitetskim vozilom i dezinfekciju prevoznih sredstava,
- 16) nalaže imunizaciju i hemoprofilaksu protiv zaraznih bolesti,
- 17) nalaže zabranu primjene vakcina zdravstvenim ustanovama koje nisu određene za tu vrstu vakcinacije,
- 18) nalaže testiranje krvi, tkiva i drugog biološkog materijala kod dobrovoljnih davalaca,
- 19) nalaže preduzimanje mjera i donošenje programa za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa uslugama zdravstvene zaštite,
- 20) zabrani korišćenje određenih prostorija zdravstvene ustanove ako preduzetim mjerama nije suzbijena epidemija bolesti povezana sa uslugama zdravstvene zaštite dok se ne izvrši potpuna sanacija tih prostorija,

- 21) nalaže stavljanje pod zdravstveni nadzor lica koje dolazi iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolesti, kolerom ili malarijom, te lica za koja se posumnja da su bila u kontaktu sa oboljelim od te bolesti,
- 22) zabrani ekshumaciju umrlog lica ako nisu preduzete mjere za sprečavanje širenja zaraze,
- 23) zabrani predaju umrlih od zarazne bolesti licima koja nisu registrovana za obavljanje pogrebne djelatnosti i prevoz vozilom koje nije namijenjeno za te svrhe,
- 24) nalaže da se odgodi ili ubrza sahrana lica umrlog od zarazne bolesti,
- 25) nalaže međusobno obavještanje zdravstvene i veterinarske službe,
- 26) nalaže pravnim licima i preduzetnicima u oblasti trgovine, ugostiteljstva i pružanja drugih usluga sprovođenje vanrednih mjera dezinfekcije, obezbjeđivanje lične zaštitne opreme, obezbjeđivanje zaštitnih mjera fizičke distance i sprečavanje okupljanja u većim grupama, ograničenja radnog vremena, odnosno preduzimanje drugih vanrednih mjera čiji je cilj sprečavanje ili suzbijanje zaraznih bolesti,
- 27) nalaže sprovođenje drugih mjera propisanih ovim zakonom i zabrani druge radnje i postupke suprotne ovom zakonu.

Član 59a

- (1) Izuzetno od mjera iz člana 59. ovog zakona, u vršenju nadzora nadležni inspektor je ovlašćen da pravnim licima i preduzetnicima u oblasti trgovine, ugostiteljstva i pružanja drugih usluga zabrani rad ukoliko utvrdi da se u objektu u kojem obavljaju djelatnost ne sprovode zaštitne mjere propisane aktima nadležnih organa u skladu sa zakonom, koje se odnose na fizičku distancu, okupljanje u grupama većim od propisanih i ograničeno radno vrijeme, čiji je cilj sprečavanje ili suzbijanje zaraznih bolesti utvrđenih ovim zakonom.
- (2) Zabrana iz stava 1. ovog člana izriče se prvi put na period od sedam dana, a u slučaju da pravno lice ili preduzetnik ponovi nepravilnost, zabrana se izriče u trajanju od 15 dana.
- (3) Mjeru zabrane iz stava 1. ovog člana inspektor izriče usmenim rješenjem u postupku i na način propisan Zakonom o inspekcijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/20).

GLAVA IX KAZNENE ODREDBE

Član 60

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) obavlja poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije kao ovlašćeni izvođač DDD poslova bez dokaza o ispunjavanju propisanih uslova (član 12),
- 2) ne obezbijedi rezerve lijekova, dezinfekcionih sredstava, zaštitnih i drugih medicinskih sredstava i opreme za redovno obavljanje djelatnosti i upotrebu u slučaju izbijanja epidemije (član 17. stav 1),
- 3) ne sprovodi posebne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti (član 18),
- 4) svojim radnicima ne obezbijedi sanitarni nadzor (član 20. stav 1. tačka 8),
- 5) sanitarni nadzor obavlja suprotno ovom zakonu i podzakonskim aktima (čl. 21. i 22),
- 6) utvrdi zaraznu bolest ili kliconoštvo kod lica koje podliježe sanitarnom nadzoru, a o tome ne obavijesti nadležnu inspekciju i poslodavca (član 22. stav 1),
- 7) ima zaposleno lice kod koga je sanitarnim pregledom utvrđena zarazna bolest ili kliconoštvo (član 22. stav 2),
- 8) obavlja laboratorijsko utvrđivanje uzročnika suprotno zakonu (član 25. stav 2),
- 9) laboratorijski utvrdi uzročnika zarazne bolesti, a ne obavijesti podnosioca zahtjeva, higijensko-epidemiološku službu doma zdravlja i nadležnu inspekciju (član 25. stav 3),
- 10) biološki materijal prenosi suprotno ovom zakonu (član 25. stav 4),
- 11) licu oboljelom od opasne zarazne bolesti ne obezbijedi prevoz sanitetskim vozilom i/ili ne izvrši dezinfekciju i dezinfekciju vozila nakon prevoza (član 29. stav 3),
- 12) ne prijavi zaraznu bolest ili stanje koje podliježe obaveznom prijavljivanju (član 30),
- 13) ne obavijesti veterinarsku organizaciju o pojavi i kretanju zoonoza (član 31),
- 14) imunizaciju i hemoprofilaksu obavlja suprotno ovom zakonu i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona (čl. 32, 33, 34. i 35),
- 15) zaposli zdravstvenog radnika koji nije vakcinisan protiv hepatitisa B (član 32. stav 8) ili radnicima u ustanovi ne obezbijedi vakcinaciju protiv hepatitisa B (član 55. stav 1),
- 16) ne obavijesti nadležnu zdravstvenu inspekciju o odbijanju obavezne imunizacije (član 32. stav 10),
- 17) ne preduzima mjere za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa uslugama zdravstvene zaštite i o tome ne izradi poseban program (član 38),

18) nepropisno vrši prikupljanje, razdvajanje, skladištenje, prevoz i konačno odlaganje medicinskog otpada (član 39),

19) ne obavlja zdravstveni nadzor nad licima koja nose uzročnike trbušnog tifusa, salmoneloza, dizenterije i malarije (član 41. stav 1),

20) ne obavlja zdravstveni nadzor nad licima koja se vraćaju iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolesti, kolerom ili malarijom ili je putovalo van Republike i nije dalo tačne podatke o svom zdravstvenom stanju za vrijeme putovanja, odnosno nakon putovanja se nije odazvalo zdravstvenim pregledima u nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u Republici (član 41. st. 2. i 3),

21) ne sprovodi mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti određene podzakonskim aktima (član 44),

22) odbije pružanje podrške u procjeni kapaciteta za odgovor na pojavu posebno opasne zarazne bolesti (član 45),

23) umrlo lice preda na prevoz neregistrovanom licu ili ako ne opremi lice umrlo od opasne zarazne bolesti (član 47),

24) ne sprovodi mjere određene naredbom ministra u slučaju ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju (član 49. stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom od 200 KM do 2.000 KM.

(3) Novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM kazniće se za prekršaj zdravstveni radnik ako ne prijavi zaraznu bolest ili stanje koje podliježe obaveznom prijavljivanju i ne preuzima mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite (čl. 30. i 38).

(4) Novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM kazniće se roditelj, odnosno staratelj djeteta ako odbije vakcinaciju djeteta vakcinom iz programa obavezne sistematske imunizacije (član 32).

Član 61

(1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne obezbijedi propisane sanitarno-higijenske uslove i ne održava higijenu u svojim objektima i njihovoj okolini i ne donese plan higijene održavanja objekta (član 9),

2) ne osigura zdravstvenu ispravnost vode za piće ili vode za tehničke, sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe (član 10),

- 3) stavi u upotrebu hranu, vodu za piće, vodu za sanitarne, sportsko-rekreativne i terapijske potrebe, predmete opšte upotrebe, lijekove, medicinska sredstva, drugi proizvod, predmet ili stvar koja sadrži patogene uzročnike zarazne bolesti (član 11. stav 1),
- 4) ne obezbijedi propisane kriterijume mikrobiološke čistoće opreme, uređaja, prevoznih sredstava, radnih površina, vazduha, radne odjeće i ruku radnika (član 11. stav 2),
- 5) ne vodi propisane evidencije i ne dostavlja izvještaje u propisanim rokovima (član 13),
- 6) ne pribavi ocjenu uspješnosti sistematske dezinfekcije i deratizacije od Instituta (član 16. stav 6),
- 7) ne obavlja preventivnu dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju ili ne omogući obavljanje sistematske dezinfekcije i deratizacije ili za poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije angažuje lice koje ne posjeduje rješenje ministra o ispunjavanju propisanih uslova (čl. 14. i 15),
- 8) obavlja poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije bez dokaza o ispunjavanju propisanih uslova (član 12),
- 9) ne obezbijedi sanitarne preglede zaposlenih lica (član 20),
- 10) drži na radu lice kod koga je utvrđena bolest ili kliconoštvo (član 22),
- 11) ne obezbijedi posebnu edukaciju zaposlenih lica (član 23),
- 12) svojim radnicima ne obezbijedi vakcinaciju protiv hepatitisa B (član 55. stav 1),
- 13) sterilizaciju opreme za višekratnu upotrebu kojom se narušava integritet kože ili sluzokože, ne obavlja redovnu i/ili povremenu kontrolu sterilizacije (član 38),
- 14) ne obavlja biološku kontrolu sterilizacije (član 38. st. 9, 10. i 11),
- 15) ne sprovodi mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti određene aktom ministra i jedinice lokalne samouprave (član 45),
- 16) vrši prevoz umrlog lica, a nije registrovan za obavljanje pogrebne djelatnosti ili prevoz vrši nenamjenskim vozilom (član 47),
- 17) vrši ekshumaciju i/ili prenos umrlog lica bez propisane dokumentacije (član 48),
- 18) ne sprovodi mjere određene naredbom ministra u slučaju ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju (član 49),
- 19) ne sprovodi vanredne mjere dezinfekcije, obezbjeđivanja lične zaštitne opreme, obezbjeđivanja zaštitnih mjera fizičke distance i sprečavanja okupljanja u većim grupama,

ograničenja radnog vremena, odnosno ne sprovodi druge vanredne mjere u radnoj sredini čiji je cilj sprečavanje ili suzbijanje zaraznih bolesti (član 43. stav 2. tačka 10),

20) ne postupi u skladu sa Naredbom o obimu, načinu i trajanju sprovođenja mjera iz člana 43. ovog zakona (član 50a. stav 3).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu i preduzetnik.

(3) *(brisan)*

Član 62

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj veterinarska organizacija koja ne obavijesti zdravstvenu ustanovu o pojavi antropozoonoza, u skladu sa posebnim propisom koji donosi ministar (član 31).

(2) Novčanom kaznom od 200 KM do 2.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u veterinarskoj organizaciji.

(3) Novčanom kaznom od 200 KM do 2.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik koji obavlja veterinarsku djelatnost.

Član 63

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se fizičko lice ako:

1) se ne pridržava izrečene mjere karantina (član 27),

2) odbije da se izoluje, hospitalizuje i liječi od zarazne bolesti (član 29),

3) odbije da se vakciniše protiv hepatitisa B (član 32),

4) odbije da se stavi pod zdravstveni nadzor ili ne poštuje mjere zdravstvenog nadzora (član 41),

5) odbije davanje podataka o putovanju, pregled prtljaga ili prevoznog sredstva (član 42),

6) vrši ekshumaciju ili prevoz umrlog lica bez propisane dokumentacije (član 48).

(2) Novčanom kaznom od 100 KM do 300 KM kazniće se fizičko lice ako ne poštuje vanredne mjere kojim je naloženo korišćenje lične zaštitne opreme, pridržavanje zaštitnih mjera fizičke distance ili drugih vanrednih mjera na javnim i radnim mjestima čiji je cilj sprečavanje ili suzbijanje zaraznih bolesti (član 43. stav 2. tačka 10) i član 50a).

GLAVA X

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64

(1) Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

- 1) sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima za javne površine i poslovne objekte (član 9. stav 8),
- 2) postupku utvrđivanja kriterijuma mikrobiološke čistoće (član 11. stav 4),
- 3) uslovima i postupku za utvrđivanje uslova koji se odnose na kadar, prostor i opremu i o visini troškova za utvrđivanje ispunjenosti uslova za ovlašćenog izvođača (član 12. stav 2),
- 4) načinu obavljanja dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (član 15. stav 7),
- 5) načinu sprovođenja sanitarnog nadzora u vezi sa obavljanjem sanitarnog pregleda i praćenje kliconoštva otkrivenog sanitarnim pregledom (član 21. stav 7),
- 6) sadržaju i načinu sprovođenja posebne edukacije (član 23. stav 10),
- 7) načinu određivanja referentne laboratorije za ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti (član 26. stav 8),
- 8) načinu prijavljivanja, sadržaju evidencije i sadržaju prijave o zaraznim bolestima (član 30. stav 7),
- 9) načinu međusobnog obavještanja zdravstvene ustanove i veterinarske organizacije o pojavi i kretanju zoonoza (član 31. stav 7),
- 10) načinu sprovođenja imunizaciji i hemioprofilaksi protiv zaraznih bolesti (član 35. stav 12),
- 11) mjerama za sprečavanje i suzbijanje infekcija povezanih sa pružanjem usluga zdravstvene zaštite (član 38. stav 11),
- 12) obavljanju zdravstvenog nadzora nad licima koja nose uzročnike određenih zaraznih bolesti i nad putnicima u međunarodnom saobraćaju koji dolaze iz područja zaraženog ili ugroženog posebno opasnom zaraznom bolesti, kolerom ili malarijom (član 41. stav 4),
- 13) načinu i uslovima pod kojima se vrši sahranjivanje, ekshumacija i prevoženje umrlih lica (član 48. stav 6).

(2) Ministar će najkasnije do 31. decembra tekuće godine donijeti godišnji program mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti za narednu godinu (član 52. stav 1).

Član 65

Do donošenja podzakonskih akata utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se akti koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 66

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 14/10).

Član 67

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Samostalni član Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

("Sl. glasnik RS", br. 42/2020)

Član 9

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske" i podnijeće se na potvrdu Narodnoj skupštini Republike Srpske čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Samostalni član Zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti

("Sl. glasnik RS", br. 98/2020)

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".